

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Éves: félre 6 kor., negyedre 3 kor. — áll.
Félre: félre 9 kor., negyedre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Az egyeduralmat a legerőteljesebben képviselte eddig a világon a fehér cár és imo Oroszországban ma már kikiáltották a köztársaságot, a cárra, a cári család minden tagjára, sőt hibeire kimondták a halálos ítéletet, amely végrehajtandó ott, ahol találják őket.

Lám pedig oroszország nemzeti állam, ott nem kell küzdeni még az orosz vezény. szédért sem. A cár alkotmányt is adott (ha igaz a hír) népeinek. De a zsarnokadta alkotmány nem kell az orosz népnek, majd kivívja ő azt a zsarnok nélkül is.

Milyen jámbor nép is a magyar az évszázados szolgaságban élt orosz nép mellett! Még mindig nemzeti engedményeket vár és vár türelmesen. Még a norvég és orosz nép lélekemelő, magasztos példái is hidegen hagyják. Vagy már a dermesztő halál fagya ez a nagy nyugalom, amelyből nincsen ébredés?

Az ujságok hírt adnak arról, hogy a német határon összevonta a császár a csapatokat, hogy szükség esetén az orosz cár segítségére siessen.

Ez felháborító.

Mi köze a német császárnak az orosz nép mozgalmához? Mikor a fehér cár hóhérolta a népet, jaj, köny és véráradta borította oroszországot, a lemészárolt ártatlanságok segítségére bezzeg nem is gondolt a német császár. Bezzeg most már, mikor a német visszatérés elkövetkezett és a nép mézszárlás elkövetkezett és a nép mézszárlás képviselőit, a német zsarnok már készen áll, hogy segítsen az orosz zsarnoknak.

Ime a „nemzetköziség“ a zsarnokok közt.

De nem addig van ám. Az orosz zsarnokság és az orosz népküzdeme teljesen Oroszország belügye. Semmi köze hozzá a német császárnak. A mézszárlás csak kölcsönös. Ezelőtt a fehér cár mézszároltatta halomra kedvelt hibeit, most pedig a cár atyuskát és bandáját fogják lemészárolni kedvelt hibeit.

Ez olyan természetes és egyszerű dolog, amelyet csak néhány „isten kegyelméből“ való kobak nem tud megérteni. Bizony, bizony a legtöbbször a fűrészpóros kosárban volna a helye...

Borzasztó és rettenetes fájdalom megszólja szíveinket, A jövő évben nem lesz

Debrecenben katonazene. Elvezényli innen a bandát a böles hadvezetőség és mi nem fogunk többé gyönyörködni benne.

Susztérinasok, bakakofák, szolgálók, csirketogók és csavargók! titeket érint legérzékenyebben ez a nemvárt csapás, hiszen a ti zenekarotokat viszik el Debrecenből. Mi lesz belőletek, ha nem látjátok többé a tüzbur csillogó botját a levegőbe emelkedni és nem háljátok a nekünk (a jó izléstű és zeneértő embereket értem) oly fülsértő és a hamis hangok zavarát: tulharsógó „csinnadratta bum-bum“ ot, a nyakatekert marstem pórá áttett, magyar nótákat? Mi után szaladgáltok majd, ha nem lesz katonabanda?

Még elgondolni is rettenetes. Susztérinasok siránkozatok,

A nemzeti jellem válsága.

Irta: **Hamvas József.**

Nemsokára egy esztendeje lesz, hogy a magyar alkotmányos élet elvesztette a realitást és a terveletések üres kombinációk terméketlen bonába tévedt. A parlament többsége és a korona ez idő alatt megdöbbenően messze távoztak egymástól. A Fejérváry kormány kinevezése annak beismerése, hogy alkotmányos életünk e két faktora megszakította az érintkezést, békekötésre kilátás nincs többé.

A Fejérváry kormány nem is a parlamenttől várja jövőjének biztosítását, hanem a nemzetre akar hivatkozni és azt reméli, hogy fontos anyagi kérdések előretolásával el tudja vonni a nemzet érdeklődését az elvi jelentőségű küzdelemtől.

Nézzük, hogy nyújthat-e erre nézve a kormánynak valami reményt a múlt története és minő eszközök állnak rendelkezésére céljának keresztülvitelére a jelenben?

A tizenhetedik század eleje óta csak egyszer szünetelt hosszabb időre a magyar nemzetnek alkotmányt védő ellenálló ereje: III. Károly és Mária Terézia alatt. Az okok ismeretesek: egyrészt a nemzet fáradt ki a száz esztendővel tovább tartó szabadságharcok folyamán, másrészt a dinasztia politikája csinálta nagyban a békét, hogy az örökösödést leányágra biztosítsa III. Károly alatt, utána meg Mária Terézia

idejében, mikor a nemzet a trónt mentette meg a dinasztia számára, a hála kötelezett királynő úgy elhalmozta kegyeivel a nemesség vezető elméit, hogyha valaki a nemzeti jogok védelmére pártolt volna, alig talált volna elég egyéni jogaiban sértett jelentékeny embert arra, hogy törekvéseinek erőt is adhasson.

Ezután II. József kora következett a nemzeti öntudat felébredése. Ezzel a korról újra megkezdődött a nemzet jogaiért folyó küzdelem, mely bár időnként váltogatta fegyvereit és előbb tollal, majd szóval, karddal, utóbb néma tagadással, végül a multakra fátyolt borítva parlamentáris keretek között nagy mérséklettel folyt, de szüntelenül megvolt és megvan ma is.

Ez a háromszáz esztendő nevelte a magyar nemzet jellemébe azt a vonást, hogy féltékenyen őrizi jogait és szinte túlerzékeny egyoldalúsággal csak ezt óvja, mert ezt kellett legjobban féltenie. Ennek a nemzeti jellemvonásnak tudható be az a mélyreható átalakulás, mely a chlopyi hadiparancs után a magyar birodalom lakosságának lelkében végbement. Ennek az eredménye volt a januári választás, mely a szabadelvű pártot megsemmisítette, mert ennek uralmában, ilyen esemény után, a nemzet nem látott elég biztosítékot jogainak védelmére.

E jellemző adatok felsorolásából látszik, hogy van e alkotmányos uton többségre kilátása olyan kormánynak, mely a nemzeti törekvést egyszerűen ki akarja „kapcsolni“, ahogy mondani szokták? Annak a kormánynak, mely olyan súlyos teherrel merészkedik ki a hullámokra, mint a szeptemberi bécsi audiencia? Szinte lehetetlen elképzelni, hogy a nemzet gondolkodása néhány hónap alatt úgy átalakul, hogy jellemének háromszáz esztendő alatt kialakult alapvonását megtagadja akkor, mikor a közelmúlt eseményei éppen ezt támadták meg a legérzékenyebben.

De ha mult tanúsága ilyen kevés biztató jelet nyújt az új kormánynak, talán a jelenben vannak olyan körülmények, melyekkel a nemzet jóindulatát megtudja nyerni?

Az ország anyagi helyzete kétség-telenül igen súlyos. Nemes és haladatlanságra méltó dolgot cselekszik az,

Hurka-estély!

Szombaton este ifj. Nagy Pál vendéglős, Vendég-utca 3 ik szám alatti vendéglőjében rendez, melyre tisztelettel meghívja az urakat. Tisztelettel
ifj. Nagy Pál.

aki ezen segíteni kíván. Csak az a nagy kérdés, hogy e segítség rövid idő alatt olyan kézzelfogható lesz-e, hogy politikai célokra lehessen felhasználni? Mert nagy és gyökeres változás nélkül igen hiu minden reménykedés. Nem volt tak-e II. Józsefnek is üdvös reformjai? A nemzet visszautasította, mert semmi sem fogadhatott el attól, aki a szent koronát a muzeumba vitette a jelentőség nélkül való relikviák közé. Nem volt-e az abszolutizmus korában is rend, jó szervezet Magyarországon, nem törekedtek-e akkor is az ország anyagi jólétének emelésére? De a feltámadt nemzet mindent elsöpört, amit ez az áldatlan kor alkotott, mert nem a magyar lélek nyilatkozott meg benne. Az anyagi jólét fejlesztésére csak politikai béke idején lehet gondolni, békét pedig a nemzeti jogok árán kötni nem lehet.

A másik eszköz, az hatásosabb: az általános választói jog felvetése. Itt már világosan látszik a tábor, melyre a kormány küzdelmében számíthat. De hol van ennek a hadseregnek a csatateré? Az utcán. Egyelőre nincs kilátás arra, hogy alkotmányos uton a parlamentben is számot tegyen. Az utca haragos népével pedig csak terrorizálni lehet, kormányozni nem. Azt elérheti a kormány, hogy a nemzeti ügy harcosaitól elfoglalja az utcát, de elveszti ezzel hatalmának komolyságát és a higgadt emberek becsülését.

Hangulatcsinálásra is gyenge eszköz az utca a napi sajtó rengeteg hatalmával szemben. Ez a sajtó pedig tulajdonképpen a nemzeti ügyet szolgálja növekvő hévvel, fokozódó elkeseredéssel, amint a sűrű lefoglalások bizonyítják.

A magyar nemzeti jellemet válságba akarja vinni az új kormány, ki akarja belőle törölni háromszázados alapvonását, de sem a múlt tanúsága, sem a

jelen körülmények nem adnak okot arra a feltevésre, hogy ez a kísérlet sikerülni fog.

Főispánok jelentkezettek.

Fejérváry fődarabont kormányának kötelességére tétetett, hogy programjának alkotmányos uton szerezzen érvényt. Jele ez annak, hogy ő felségét tanácsosai még mindig nem voltak képesek letéríteni az alkotmányos utról. Minden azt jelenti, hogy a nemzetnek még mindig van és lehet reménye arra, hogy a törvényesség útján a radva, elérje célját. Csak az szükséges, hogy elveinket fel ne adjuk és összetartsunk, mert amint kitartásunk által a törvénytelen és imparlamentaris kormány lehetőségét megtróni képesek voltunk és a kormány kénytelen volt magát immár alkotmányos kormánynak elkeresztelni, hogy csak lélegzethez is juthasson, úgy összetartásunk és egyetértésünkkel el fogjuk érni azt, hogy ezen önmaga által alkotmányos kormánynak elkeresztelt Fejérváry kormány most már alkotmányos uton is kudarcot valljon. Ez elmaradhatatlan és természetes is.

Ha gróf Tisza István, a ki elvégre is okosabb és furfangosabb és tekintélyesebb államférfi volt Fejérváry Gézány, azon a bizonyos alkotmányos uton olyan szakutcaba került, hogy kénytelen volt neki ugarni a falnak, hol nagyot koppant és egész pártjával együtt örökké el is hallgatott, talán csak Fejérváry báró nem hiszi, hogy ő ezen a uton győzelmet fog aratni.

Nem kicsinyeljük Fejérváry báró bátorságát, hogy odaveti a keztyűt az egyesült ellenzéknek és felveszi a harcot az ellenzékkel az alkotmányosság útján. De elvégre is Fejérváry katoná, a kinek félnie nem, de azért, mint osztrák generálisnak hátrálnia majd mindig szabad.

Egyszer már azt mondá: „Elvesztettem a csatát, tebát megyek.“ Hát miért jött vissza a csatavesztő generális ur? — Talán most majd győzelmet fog aratni a magyar nemzetén, és éppen a mi fegyverünkkel, az alkotmányos fegyverrel fog győzni? Hiu ábránd, vakmerő reményesség. Bármint mutogasson, bennünket becsapni nem fog. Programjában nem hiszünk, akármit ígérjen is. Tudja ezt a kormány is, meg is fog ragadni minden eszközt, hogy a nemzet hisékenysége-

nek tápot adhasson. Kiváló eszköznek bizonyul e részben a főispánok működése. E kormánybizalmi állásra az okos kormány csak nagy tekintélynek és kedveltségnek örvendő férfiakat szokott kinevezni és tényleg a főispánok a kormánynak mindig hű szolgálói és kitűnő segítői voltak. Alkotmányos időben ritkán is van főispánváltás, de e válságos helyzetben, mint ma, amikor a nemzet alkotmánya forog veszélyben, a főispánváltás elmaradhatatlan, mert elvégre a főispánok is csak olyan magyarok és hazafiak szoktak lenni, mint akár melyikünk és a főispáni gyomor sem tud ám minden törvénytelenéseket megengedni. A főispánok egész légiója adta be lemondását a Tisza-kormány bukása után elkövetkezett válságos időben, az alkotmányellenes aerában és ezek nagy része nem fog hivatalában megmaradni.

Most a kormány a főispáni kérdést rendezni és keres férfiakat, akik hajlandók a kormány uszályhordozójává válni, felesküdvén arra, hogy szárazon és vizen, tüzzel-vassal érvényt szereznek a kormány céljának, akaratának. Vajjon, kik lesznek ezek? Már néhány ki is van nevezve az ösmamelukok lomtárából, akik minden kormánynak támogatói, legyen az Bánffy, Tisza, Fejérváry avagy Kossuth kormány, kiknek elvük az elvtelenség. Nem is főispánok ezek, hanem császári biztosok, akik utasításokat fognak végrehajtani, de nem lesznek a törvények őrei, mert a törvényeket nem is ismerik. Már itt számítás történik arra az esetre, amedőn a törvényhatóságok feloszlatatnák, mint az országgyűlés, úgy a törvényhatósági képviselőtestületek is fel fognak oszlatatni. Majd bizonyos ideig e jó urak kibírják addig, míg majd felváltják őket a Pospischilek és Szapletalok, akik hozni fogják a mérhetlen szenvedéseket Magyarország népeire.

Már is ütközik a kormány a törvényhatóságokkal, már is kibocsátotta a körlevelet, melyben engedelmességet parancsol és utoneveket. Arra számít, hogy a vármegyék meg fog ijedni, pedig jól tudja, hogy az ilyen beszéd csak olaj a tüzre. A törvényeket ez idő szerint éppen a törvényhatóságok tartják fenn érintetlenül és sértetlenül és örököndnek a felett, hogy a kormány törvényt sértést el ne kövessen. A törvények és törvényen alapuló rendeletek eddig is végrehajtottak, de a törvényt szembeszálló rendeletet nincs az a főispán, a ki végrehajthasson.

Allamtikárok, miniszteri tanácsosok,

Mese könnyekről.

Mily hatalmas szárnya lehet az időnek, hogy oly mérhetetlen sebességgel tud repülni. Hová? Meddig?

Mindennap egy lépéssel közelebb a semmiség távongó örvénye felé. Hát repüljön; mit bánom én? Közönyös előttem az ő egykedvű mulatsága, csak ne változtatna meg oly gyorsan az embereket. Azt mondják, jó orvos az idő, csak lassan gyógyítja meg az ember sebeit!

Nem igaz! Átkozottul gonosz orvos! Oly gyorsan üt újabb sebeket az emberek szívére...

Szakadt a zápor. Itélet napja volt talán? Mintha hatalmas vödörrel öntenék le a vizet a fellegek mögül a földre. Uszott a város. Néha, néha egy hatalmas szél száguldott végig a város utcáin, nyomában pedig örült sebességgel rohant — miként egy száguldó folyam — az utcák kövezetén összegyülemlött hatalmas víztömeg. Egy lelket sem lehet látni sehol. Mindenki meghúzódott valami védett helyen és várta, hogy némileg csillapuljon ez az eszeveszett idő.

Egy kis lány tért be a kapu alá. Összecsuksa ernyőjét és tipegett, tapogott apró lábacskáival jobbra, balra nyilván azért, hogy lerázza egykissé magáról a vizet.

— Kacagott... reám!

A meglepetéstől kissé félénken szólítottam meg, természetesen nagyon ügyetlenül:

— Megengedi, hogy elkísérjem?
— Hiasz önnek nincs is ernyője!
— Éppen azért, — feleltem én!
— Ön kissé önző; de úgy látszik őszinte.

Nem bánom, ha úgy tetszik, elkísérhet... és szeretne elkísérni? Kinyitotta ernyőjét, átnyújtotta és előre egyik kezével felfogta ruháskáját, a másikkal pedig karomba csimpaszkodott. Miután vizes kalapomat hatalmasan odaszoritottam koponyámhoz tovasiettem a fergeteges, villámos estén...

Igy ismerkedtünk meg.

Naponkint összejöttünk és napról-napra szorosabbá vált közöttünk a viszony. Nemsokára barátok lettünk. Később megszerettük egymást. Azaz...

Szép szemei voltak.

És én sokkal mélyebbre tekintettem ezen szemekbe, mint szabad lett volna és megláttam benne a lelket...

Későn volt már!

Hát miért nem láttam a lelkét előbb, miért?

— Miért?!...

Hát azért, mert eltakarta szemeim előtt két boldog könnyesepp.

Nevetséges!

Hát ki van köztetek, aki nevetni tud akkor, ha a lelke fáj belül?!
És milyen szépek voltak azok a szemek!...

Ha belenézünk egy ragyogó szempárba

és érezzük, hogy e két szem ragyogása nélkül, sőt a meennyboltozat minden csillagának a fénye, csillogása, érezzük, hogy szemeknek tüze lángra lobbantott valamit lelkünkben, — gondolunk-e arra, hogy a karjaink közt pihető, csókjaink mámorában elszenderült leány hazudik midőn szemek könnytől égnek?

A szíve erősebben dobog, mint a miénk. Minden szavunkra két könnyesepp a válasz!

— Óh ti balgák, ti!

Ti azt hiszitek, hogy e könyvek a boldogság könyvei?

Nem, nem! A lelke nem sirt, mikor a szeme könnyeztet!

Margit hazudott.

Pedig oly szép szemei voltak.

Kár, hogy a lelkébe láttam. Kár, hogy oly hitvány volt a lelke.

Az ember sirva jön a világra. Miért? Mit sirat akkor öntudatlanul, mikor a világot még nem is ismeri?

— S az ember fejlődik öntudatlanul — de öntudatra ébred és akkor is könnyezik!

Egyik a szemével, másik a lelkével.

Mit sirat akkor, miért sir?

Talán azért, mert a világot megismerte?

Könyvek!

Most látom csak, hogy nem is könyvek

szébbtel Veres István—Varga Erzsébettel, Jóna János—Páll Rózával, Majtényi István—Ignác Zsuzsánával, Csizsár György—Liszkei Eszterrel, Tóke István—Lendvai Juliánával.

— **Melyik király?** Az újvidéki „Zasztava” írja a következőket: Az újvidéki törvényszék elnöke a napokban hirdette ki a szegedi ítéletet az elítélt előtt:

— O felsége a király nevében — kezdi az elnök és ezzel olvassa tovább, hogy az ember hat hónapi fogságra van ítélve. Ami kor az elítélt hallja, hogy a tábla elítélte, jóllehet a törvényszék fölmentette, egy kicsit meghökken, azután meg csodálkozva kérdi:

— Alázatosan kérem, melyik király ítélte el?

— Hát a magyar király! — felel az elnök.

— Hogyan lehetséges ez? Hiszen az elött még fölmentett és azóta semmit sem vékeztem...

— **Csendőrségi hírek.** Vakaros Imre hosszupályii csendőrszervezőt Ezérhátra, Glaser Béla felsőszivégi csendőrszervezőt pedig hasonló minőségben Hosszupályiba helyezték át.

— **Tyuklopás.** K. Varga József biztosító intézeti szolgáló Diószegi utca 6. sz. a. lakásáról 5 tyukot loptak el az éjjel ismeretlen tettesek, akiket a rendőrség nyomoz.

— **Kirabolt gyógyszerész.** Vakmerő rablás esete tartja izgalomban Hosszupályi község lakosait. Kende Jenő ottani gyógyszerész péntek este együtt vacsorázott éppen a segédjével, mikor két bekormozott képű rabló állított be a lakására és pénzt követelt. Kende kimenekült az utcára és segítségért kiabált. A két rabló ezalatt kést és revolvért rántott a gyógyszerész segédjére és a szolgálatra, majd a leányt az egyik a földre tiporta, mielőtt a másik rabló a gyógyszerész kezét a pénztárára 28 korona tartalmát ürítette ki. Mire segítség érkezett, a rablok elmenekültek, csak régi rossz esernyőiket hagyták hátra. A csendőrség már nyomon van.

— **Részegek.** Vakaros Juli cseléd és Fekete Lajos bérkocsi hajtó részegen heverték az utcán. A rendőrség szállította be őket a központi kijáratú intézetbe.

— **Az éhező család.** Négy gyermekkel nyomorog a Homok utca 4. sz. a. Csonka István és neje. A család fő beteg, munkaképtelen, az anya pedig nem tud keresni a négy apróság miatt. A jószívű emberek figyelmét felhívjuk az elárvult, szegény családra.

— **Dávid és Samu botránya.** Lázár Dávid szabólegény Zilahról jött Debrecenbe és kihez szállt volna, ha nem a kineses Herskovics Samuhoz. De onnan reggel fizetés nélkül megszökött. Herskovics az utcán találkozott Lázár Samuval, aki nem akarta megösmerni a szállásadóját. Itt kölcsönösen felfofózták egymást és végül a rendőrség elé kerültek, ahol botrányozásért vonták őket feleletre.

— **Házasság kötések.** A utolsó héten a következő házasságot kötötték. Fászi Gábor—Nagy Mártha, Rácskay Gábor—Kiss Lidia, dr. Sárray Bertalan—Szombati Amália, Grosz Ignác—Mandel Irma, László Ferenc—Szatmári Eszter, Gerec Lajos—Nagy Eszter, Balla Sándor—Szendrei Zsuzsanna, Mohácsi József—Jándi Juliánna, Tich Antal—Szigyó Margit, Silbje János—Bódi Margit, Szalontay József—Gombacsek Margit, dr. Magoss György—Dragotta Nánia, Gorabos Miklós—Simon Lidia, Király Sándor—Lada Erzsébet, Kovács Ferenc—Madácsi Mária, Olajos István—Jobbágy Eszter.

— **Nyilvános nyugtázás.** A sikénémák iskolája részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Első magyar részvény sorfőzde Budapest 10 kor. Boser Gyula Gómör Nexabula 3 kor. Boni gyártelep Nyirbátor 40 kor. István gőzmalom Debrecen 20 kor. Königsdörfer testvérek Újvidék 2 kor. Rizskeményítő gyár Fiume 40 kor. Magyar ipar részv.-t. Budapest 10 kor. Gróf Witzleben Altdöbe uradalom 5 kor.

Hajdu Nánási ev. ref. egyház 12 kor. 15 fill. Vasgyári hivatal V. Hunyad 1 kor. 20 fill. Törpóc község Gómörmegye 3 kor. Polonka község Vasmegeye 4 kor. Popits József és fia Gyáros Budapest 5 kor. Kochlitz Dávid és fia Mándok 1 kor. Szilágyosomyói rendőrkapitányság parselygyűjtése 19 kor. Debrecen, 1905. Októ. 27. Füleky Pál egyesületi pénztáras.

— **Dalestély** A debreceni Szent-László dalegylet november hó 11 én dalestélyt tart. A dalestély a máv. indóház összes étermeiben lesz. A dalestélyre szóló meghívást és részletes műsort a napokban küldi szék: a dalestélyt rendező bizottság.

— **Kávéházi élet.** Csurog az eső, nehéz fellegek az égen, hová megyen szórakozni az elgyötört idegzetű ember? Bstér egy pikkolóra a kávéháza. Idegen alig gondolná, mennyire virágzó élet van a debreceni kávéházakban. Budapest után alig lehet város, hol a kávéház olyan nagyon fontos szerepet játszana, mint itt. Azonkívül a debreceni kávéházaknak meg van a maguk karaktere. Az egyikbe a fiatalok megy tulnyomó számban. Másból a kereskedővilág ad egymásnak találkát. Harmadik helyre a színészek, ujságírók gyűlekeznek, míg van kávéház, hol a régi, jó civisek kivesző típusok jönnek össze csöndes pipaszóra, kvaterkára. Az egyetlen életet bizony meggyengítette a kávéház, de azért ott sem halt ki az érdeklődés. Vannak némelyek, kik kellemesebben érzik magukat a bizalmasabb, meghittebb egyetlen helyiségben, mint a tágasabb, több idegen elemet befogadó kávéházi tásaságban.

x Ismét érdekes felfedezés, hogy a legjobb és a legfőbbmesezőbb hangu zongorák, pianinok, cimbalmok és legjobb mester-hegedűk, ugyszintén harmonikumok és mindenféle hangszerek, a jó hírnévnek örvendő Komáromi M. műhangszerkészítő-cégnél szerezhetők be legutányosabban. József-kir.-herceg-utca 2. szám Bika-szálloda mellett. A t. zenekedvelő közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy a fentnevezett cég raktárát csak megtekinteni sziveskedjék, mert itt mindenféle hangszerekből nagy a választék és részletesítésre is kapható. Szakszerű műhely, mely ólén egy derék üzemvezető van, ki már mint mester éremmel és oklevéllel van kitüntetve és már az 1896. országos kiállításán egy hírneves cégnek az ő általa készített hangszere lett kiállítva, egyszersmind Komáromi-cég kitűnő zongorahangoló. Hangolást vidéken is elfogad.

x **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrót,** mely legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvéttel bármintve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

x **A választás előtt!** Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárcát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét kerestünk valamennyien. A legbiztosabb és legkevesebb veszedelmes út a M. kir. szab. Osztály-sorsjáték. De hol vegyék a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán-utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt nyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 koronát, egy negyede 3566 sz. 80.000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400.000 koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 koronás stb. stb. nyereményeket. — Mindenkinék megvan szerencsés órája, nem sokan tudják kihasználni, de ezek dusan jutalmaztatnak. Sorsjegyeket a közel XVII. sorsjátékokra egy egész 12.-, fél 6.-, negyed 3.-, nyolcad 1 és fél korona. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

x **A legjobb, a legolcsóbb.** Ha ez az igazság való, akkor százszorososan való ez a páncólszekrényeknél. Csakis egy minden te kintben megfelelő pénzszekrény felel meg a célnak. Minden dícséretnél többet bizonyít egy jó gyártmánynak a fokozott kelendőssége. A Hasky féle (Litwin) Bécs XVII/3. Hermansel-hupstrasse 169. Raktár I. Franzensring 22. pénzszekrénygyár az utolsó negyedszázad óta, mióta fenáll több mint 30.000 drb. pénzszekrényt adott el állami s városi hatóságoknak, bankoknak, biztosító társaságoknak, közjegyzőknek és kereskedőknek stb., akik mind

elis merőleg nyilatkoztak a gyártmányokról. A Hasky-féle (Litwin) pénzszekrénygyárak csakis elsőrendű gyártmányai vannak, melyek tűzmentesek, tehát könyvek, akták és levelek biztosan megőrizhetők továbbra, kívántra ellátatnak a híres patent protektor zárral, amely eddig kizárólag a német császári birodalmi bank használatában van. Szállítás legolcsóbban történik, bármintve Auszria-Magyarország bármely állomására.

x **Egy munkás-család szerencsése.** Régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkás család, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségbe tisztas vagyhoz jutott. A szorgalmas derék családfő öntübbáján kívül munkáját, kenyérkeresetét vesztve, hiába kopogtatott új munka, új foglalkozás után, mindent zárt ajtótra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított állérekéből osztálysorsjegyet vásárolt és ujjongó örömmel változott kétségbeesése, midőn a napokban a Gaidicke A. budapesti bankház, melénel a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60.000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaidicke bankház, melénel a szerencse állandó kísérője, nyolc nyolcadban adta el a sorsjegyet és a munkás-családon kívül még számos szerény sorsu kis embernek teremett jólétet.

x **Kiss szerencsése Nagy!** Ma már közmondásos lett ezen szállóige és alig van ember az országban, aki ne tudná, hogy osztálysorsjegyeket legelőszérűbb Kiss Károly és Társa bankházában venni. E kiváló bankház Erzsébet körút 19. szám alatt levő főüzletét Kossuth Lajos-utca 13 szám alá helyezte és így 4 szép üzlete van Budapestban a Kiss bankháznak. Osztálysorsjegyeket hivatalos áron legajánlatosabb Kíssnél venni, mert pontosan, lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit, a nyereményeket azonnal kiűzeti és mert Kiss szerencsése Nagy!

TAVIRATOK

Az új pestmegyei főispán esküje.

Budapest, október 28. Pestvármegye hatvanötös bizottsága ma délelőtt báró Prónai Dezső elnöklésével ülés tartott; az ülés iránt általános érdeklődés nyilvánult. Hosszu és izgatott vita után elhatározta a bizottság, hogy Tahv István újonnan kinevezett főispán esküjét az installáció alkalmával nem fogja elismerni. A gyűlésen többek között ott volt Kossuth Ferenc, gróf Dessewffy Aurél és Kegler Gábor gróf.

Az ország jegyzői sztrájkolnak.

Az ország körjegyzői ma délelőtt országos nagygyűlést tartottak. A gyűlésen, melyet a Royal szálló kistermében tartottak, Kulicz törökkanizsai jegyző elnököt. Egyhangu lelkesedéssel határozták el, hogy amennyiben a megyei tisztviselőknek a nemzeti ellenállásban bajuk lesz, azonnal általános sztrájkba lépnek.

Két választás.

Budapest, október 28. Ma érkezett Justh Gyulának átírata a központi választmányhoz, melyben értesíti a központi választmányt, hogy Vészi József a III. kerület mandátumáról lemondott és a melyben a képviselőválasztásokra szükséges intézkedés megtételét kéri. Miután a központi választmány holnap a második kerületben megtartandó képviselő választások ügyében határoz, nem lehetetlen, hogy a választmány egyszerre intézi el a két ügyet. Ha a tagok hozzájárulnak ahhoz, hogy a másik mandátum betöltésé iránt is döntőn a bizottság, akkor a III. kerületben is hamarosan meg lesz a választmány, ellenkező esetben új ülést tart a központi választmány.

Az önálló vámtarifa.

Budapest, október 28. A bécsi Fremdenblatt jelentése szerint a magyar és osz-

trák megbizottak ma ülést tartottak a kereskedelmi szerződés ügyében. A szerződésnek ma föl a jogi oldalát vitatták meg és a vám-tarifá egyes kérdéseit beszéltek meg. Mint hogy itteni tartózkodásukat két hétnél továbbra nem terjeszthetik ki, a tárgyalásokat elvetni kell és a főbb pontokban mielőbb dönteni.

A moszkvai állapotok.

Moszkva, október 28. Reggel óta a közúti vasúti kocsik a legnagyobb elővigyázat mellett közlekedtek, nehogy a sztrájkolók a vasutat megtámadják. Az összes pék-ségek zárva vannak; nagy éhség uralkodik, ma az utolsó kenyér készletet is eladták. A képviselő testület és a zemsztvo nem működik. A kormányzó kijelentette, hogy orosz agitátorok izgalták fel a népet és munkásságot, de gondoskodva van a biztonságáról. Katonaság van felállítva és a készleteket visszatarták az intézkedések szabályos esetében való megítélésére. A várost tíz kerületre osztották fel katonai szempontból, nagy mennyiségű élelmi szereket és takarmányt helyeztek el. El van határozva, hogy mielőbb a sztrájkolók támadnak kihirdetik katonaságnak a hadi jogot.

Pétervár, október 28. Trepov kormányzózt felszólították, hogy adja be lemondását; a cár állítólag el is fogadta.

Pétervár, október 28. Witte külön vonaton Péterhofba ment a cárhoz. Hosszu ideig tanácskoztak. A cár hozzájárult Witte javaslatához és Wittét diktatori hatalommal ruházta fel.

A Zeysig-ügy.

Budapest, október 26. Bokányi vizsgálóbíró tegnap befejezte a vizsgálatot a Zeysig-ügyben. Ma délelőtt azonban még egy néhány kihallgatás volt; ugyanis tegnap délután megjöttek Párisból azok a levelek, melyeket ott Baneth Sándor a safe depositban helyeztet el. A Zsigánytól eredő levelek dolgában ma kihallgatták báró Bánffy Dezsőt, Margittai Tibamér és Wirtschafter Henriket, Utóbbi már egyszer kihallgatták, de akkor a dologról nem tudott semmit sem, mert állítólag Bar eth nem avatta őt be. A mai tanak között másodiknak Margittay Zoltán adott számot arról, hogy milyen célra használta fel a rőpirat tiz példányát, melyet könyvomas lapjának küldött. Tizenkét órákor jelent meg br. Bánffy Dezső, kinek vallomása teljesen lényegtelen és mellékes kérdésekre szorított; többek között Zsigány szavahihetősége dolgában. Halmai Elemér dr. védő Zsigány szabadlábra helyezését kérte a vizsgálóbírótól. Bakonyi megígérte, hogy holnap délnél 12 órákor kihirdeti a határozatot.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésáhiány a budapesti piacon. A budapesti hentes-ipartestület kérvényt intézett a földmivelésügyi miniszterhez az iránt, hogy engedné meg a sertések behozatalát Olaszországból. Az ipartestület a székesfőváros hatóságát is kérte ennek az óhajtsáknak a pártolására. A tanács a kérelmet pártolólágg terjesztette föl. Ugy látszik a hentesek így szeretnék levérni a sertésáhiányt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése. 1905. okt. 28.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar országban. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm súlyban) — állérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — állérig. Fiai nehéz (páronkint 320 kilogramm súlyban) 183—185 állérig. Fiai közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 133—135 állérig. Fiai könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 132—135 állérig. — II. Magyarországon kívüli: Nehéz (páronkint 280 kilogramm súlyban) — állérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — állérig. Könnyű (páronkint 210 kilogramm terjedő súlyban) — állérig. — III. Szerbiai: Nehéz pá-

ronkint 260 kilogramm súlyban 134—135 állérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 132—133 állérig. Könnyű páronkint 160 kilogramm terjedő súlyban) 129—132 állérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronkint 240 kilogramm súlyban) — állérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — állérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm súlyban) 138—140 állérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 állérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 állérig. A hízott sertés áruirányzata élénkebb.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosított: Szabó Antal. 130

Az 6 számlájának is egyenlítővel kellett lenni, de hasonlóképpen csak ugy mély titokban.

A bankár íróasztalánál ült dolgozó szobájában s két csinos arany esomé volt előtte, mind megannyi körmezei, fényes aranyok.

Ezek voltak a lép, a melylyel Wencelt és Mukit, kik éppen most léptek be a szobába, megakarta fogni.

— Nagyságod parancsol? kérdé Wencel, alázatossal mint mindig.

— Hallottátok már barátaim, hogy az új állapot, melybe jutottam, azon szomorú kötelességet róvja rám, hogy eselédegem legnagyobb részét elbocsásom, monda a bankár megindult hangon.

— Valóban szomorú dolog ránk nézve ily jó gazdát elveszíteni.

— Scha sem találunk önhöz többé hasonlót, felelé zokogva a másik.

— Ti azonban nekem oly szolgálatokat tettetek, hogy lehetetlen benneteket kenyer nélkül hagynom. Ti addig, míg jobb helyetek nem akad, nálam maradhatok.

— Tehát nem veszítjük el szolgáló-tunkat?

— Nem kell távoznunk jó urunk mellől?

— Nem, nem, ti nem veszítitek el szolgáló-tokat, sem engem nem kell elhagynotok, ha csak nekem nem kell elhagyni benneteket.

— O istenem! zokogá a két rüpk.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERÜVIZ
legjobb hajtszer

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GLESSHÜBLER
SÁVANYÜVIZ

A dugo egészségre segítő gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig fényesen bevált.

Alapítva 1875.

Több éremmel kitüntetve

BUTORRAKTÁRAIM

tulhalmazottsága miatt évtizedek óta
kifünó hirnévnek örvendő

cs. és kir. udvari

butorgyáram

elismert elsőrendű készítményeit a leg
olcsóbb árak mellett ajánlom a nagy
érdemű vevőközönségnek.

Költségvetéssel és mintákkal kívánatra
díjmentesen szolgálók.

Schwartz Vilmos

Debrecen, Piac-utca 71. szám.

Ritka ajánlat!

Biztos existencia.

Kimutatható nagy haszon kisebb tőkebefektetés mel-
lett alulírott igazgatóság területenkiadja gyárt-
mányának előállítását jogát a legfinomabb alkohol-
mentes sör, pezsgő stb. előállítására, továbbá hozzá
való gépet és utbaigazítást.

Egyedárusítás pontosan meghatározott területre.

Verseny kizárva.

Csak fizető képesek forduljanak „Turul” alkoholt-
mentes italok gyár részvénytársaság igazgató-
ságához Budapest, VI., Lohel-utca 3.

Tánciskola

megnyitás!

Van szerencsém az igentiszelt szülők b. tu-
domására hozni, hogy az

iparos-csolt

foló hó 18-án
megnyitottam.

**November hó 6-án hétfőn pedig ki-
zárólag Polgár-családok részére nyitok**

Uj Táncanfolyamot.

TANÓRÁK: Hétfő, szerda és pénteki napon
este 7 órától 9 ig. — Beiratósckat elfogadok
a mai nap:ól lakásomon d. e. 8 órától 9
óráig és este a tánciskola helyiségben.

Kívánatra külön koncert is rendezek.

Külfön boston órák bármely időben.

Lakás és Tánc terem Csapó-u. 17.

„Korona” vendéglő tánc terme.

Maradok tisztelettel:

Schaff János, okl. tánc tanító.

Dr. Politzer Sanatoriuma

és vizgyógyintézete,

Nagyvárad. Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok. Villanygyógyászat, szén-
savas-, törpefenyő- és ásvány fürdők,
forrólag kezelés, Vibrációs massage kiváló
és soványító gyógmód. Inhalatók.

Javallatok: Idegesség minden nemes
szív, tüdőbnj. Edző eljárások. Izületi és
izom csúznál forró légtelével bámulatos
gyógyeredmények.

Kifünó ellátás, szép betegszobák, pen-
zió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 ko-
rona. Állandó orvosi felügyelet.

Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. Politzer Jakab.

az intézet tulajdonosa és vezetője.

Hispánok kerestetnek. Bárki jelentkezhetik a piacon! Örömmel konstatáljuk, hogy a nagy kereslet dacára, gyenge a felhajtás.

Tarka históriák.

Egy miniszteri osztálytanácsos volt itt a napokban a vizsgálatot tartott egyik közhivatal számvetésénél. A vizsgálat rendben ment a miniszteri tanácsos legmagasabb elismerését fejezte ki a főnöknek s miután a legvestegabb tisztviselőtől a legvékonyabb kabátu napidijásig mindenki meg volt elégedve magával, este a Bikában vidám lekomára gyűltek össze. A bor és az idő rohamosan fogyott. Hajnali négy óra volt már, mikor haza bandukoltak.

Az agglagények másnap vidáman dolgoztak a hivatalban, de akik a házasság rózsátlan, de tövises bilincseit csörgetik, sirván azoknak az ugynevezett hámból való kirugás befűző aktusa, a hazatérés nem volt olyan sima lefolyású.

Különösen két hivatalnokon látszottak meg a hajnali hazatérést követő családi tabló nyomai.

Mig a többiek az egyik szobában vidáman beszélgettek az est emlékeiről, addig a két hivatalnok — a rekon lelkek megtalálják egymást! — a nagy „jelenet” részleteit suttogták egymásnak.

— Hát te, hogy vágta ki a rezet? — kérdezte busan az egyik.

— Na tudod, jobban is mehetett volna. A feleségem az estély alkalmával éjjel 12 óráig adta meg a kimenőt. Én persze reggel háromkor dültem haza.

Szépen, lassan besomfordáltam és kényelembe helyeztem magam. Ekkor hirtelen eszembe jut, hogy: hah! a feleségemnek valahogy tudtára kéne adnom, hogy már egynehány órája otthon vagyok.

A kis fiám bölcsőjéhez megyek s irgalmatlanul tologatni kezdtem, csak hogy felébredjen, ami meg is történt.

— Hát te mit csinálsz? — kérdezte a feleségem, amint a neszre felébredni látszott.

— Már vagy két órája tologatom a kicsike bölcsőjét, mert nem akar aludni.

— Igen, te vén korhely?! Hiszen a Dezsőke itt fekszik mellettem az ágyban. Főlényesen mosolygott a másik. Én is megjártam, de azért mégis sikerült a vihart elcsendesítenem. Nekem csak tizenegyig adott az asszony kimenőt, tehát egy órákor mentem haza. Amilyen csendesesen érkeztem én, olyan hangosan fogadott ő.

ről mondtam mesét, hanem egy vig leányról aki szerette a vidám társaságot, a dalt, a tréfát, a szerelmet.

Igaza volt szegénykének!

Járja a tánc vadul szilajon; csendül az ének kurjongatnak a léányok. Az egész terem csupa illat, csupa fény. Kacagással fogadják az éjfél harangszót, férfi ölében, — férfi ajkán. Gondosan elrekeszik az ablak réseket is, nehogy belopódzék valamelyes módon a holdsugár.

Minek volna az? Ne boldogítsa őket! Ők ugyis boldogok, ők ugyis szerelmesek.

És ők — csak boldogok — de nem akarnak boldogulni, mert a boldogulás csak az a boldogtalansághoz.

Igaza volt szegénykének.

Hisz jó magam is nevetnék azon, ha ily vidám operette-alakok társaságába hirtelen betoppanna egy tőprengő Hamlet. Nem közéjük való vagyok en!

És az idő mulik. Tovább rohan örületese sebességgel és nem áll vesztég egy pillanatig sem. Fel kell használni a jelen minden percét, ki kell üríteni az öröm és élvezet teli serlegét, mert tovább rohan, minden nap egy lépéssel tovább, közelebb a semmiség örvénye felé, a honnét visszatekintve csak multat lát.

Visszafelé nem repül az idő, hiába sirja vissza lelkünk a multat.

Ismét csak könnyer.

Saturnus.

— Te, te, te... — No de hiszen tudod te már... Most van tizenegy óra?!!

— Nem, cicám, — válaszoltam szemtelenül — most tíz óra!

Alighogy kimondtam, vesstemre, az átkozott óra szépen elűtötte az egyet.

— Tíz óra?! Hiszen most ütött egyet!

— Na hallod — mondám — csak nem fogja a nullát is kiűtni.

— Te szerencsés ember! — mondá amaz.

Tenálad a régi viccek is beválnak ötletnek, de az én feleségemnek, ilyen ötletre, ötletei vannak.

Nem mindennapi jelenet játszódott le tegnap az aradi járásbíróság előtt. Hegyesen kifest bajszu parasztikus ember és kackiás menyecske állítottak be nagy alázatosan:

— Mi járatban vannak? kérdezte a járásbíró.

A felelet helyeit mindketten merően nézték a padlót. Köhögtek is hozzá egy keveset, majd nem csekély komolysággal tudtatták, hogy válni akarnak.

— Akkor nem jó helyen járnak, — mondta a bíró hivatalos komolysággal.

— Nem-e? Hát akkor hová menjünk? Kérdezte méltatlankodva az ember.

— Először a fiskálishoz. Különbön megvannak maguk esküdvé? — érdeklődött a bíró.

— Meg-e?

— Ugy értem, hogy voltak-e anyakönyvvezető vagy pap előtt?

A menyecske elpirulva tekintett az emberre, az viszont zavarral vizsgálta az asszony arcát, míg végre a menyecske kissé szégyenkezve adta meg a választ.

— Ott nem voltunk soha, kezét csokolom, hanem a Leizer fényképésznél jártunk. Az levet bennünket egy képre...

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Vasárnap d. u. október 29-én Lili operette. Vasárnap este Cifranymoruság színmű, Kiss Irén III-ik felleptével.

Hétfőn október hó 30-án „A” bérlet Bubo-ékok vigjáték, Kiss Irén utolsó felleptével.

Kedden október 31-én „B” bérlet Ember tragédiája, drámai költemény.

Bérlet 27. szám. (C)

Szombat, október hó 28-án:

Kiss Irén a Vigszínház tagjának második felleptével:

Az államtitkár ur

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y É K:

De la Mare, államtitkár a belügyminiszteriumban — — — —	Szakács A.
Bouquet — — — — —	Békés Gyula.
Lambertin — — — — —	Deési Alfréd.
Lardilac — — — — —	Kondor Ernő.
Liegeolis — — — — —	Vadász L.
Chalardon — — — — —	Sarkady A.
Bunel, hivatalosolga — — — —	Szabó Gy.

Színházi iroda hírei. Ma este az Államtitkár c. Bisson féle pompás bohózatban lép fel Kiss Irén egyik legjobb szerepét mutatva be a debreceni közönségnek. Az igazgatóságnak még két estére sikerült Kiss Irént vendégszereplésre megnyerni. Így Kiss Irén holnap, vasárnap este a Cifranymoruságban játéza el híres szerepét, Mézesnét. Hétfőn pedig az (A) bérlet közönség előtt bucsuzik el Debrecentől.

Vasárnap délután a Lili kerül színpadra, melynek címszerepében Főthly Fridának a legutóbbi esti előadásán olyan nagy sikere volt.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A vasárnapi ref. istentiszteleteket, mely minden templomban urvacsora osztással lesz egybekötve, a következő lelkészek vezrik: Nagytemplomban prédikál Szele György, apendázik Jánosi Zoltán. Kistemplomban prédikál Percz István püspöki káplán, agendázik Szabó Zoltán segédlelkész. Kossuth-utcai templomban prédikál Lé'ay Menyhért s. lelkész, agendázik Csiky Lajos theol. tanár. Ispótytemplomban prédikál K. Tóth Kálmán, agendázik Uray Sándor vallásatanár. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapó kertben Kovács János népiszkolai felügyelő. Homok kertben Papp László senior.

Az ágost. hitv. evang. templomban. Vasárnap d. e. 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, melynek végzetével urvacsora osztás lesz.

Kedden, okt. 31-én mint a reformáció emlékűnépén d. e. 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Küldöttség a polgármesternél.** Ma délelőtt tíz órákor Thaly Kálmán dr. országgyűlési képviselő vezetésével egy tiztagu küldöttség jelent meg Kovács József polgármesternél. A küldöttség melynek tagjai voltak többi között Szentessy János, Horváth János, Jóna János, Jeney István, Zöld Mihály, Polgár Bálint, Polgár János, arra kérte a polgármestert, hogy engedje meg a városi tanács jószágok legeltetését oly erdő részekben is, melyek mint vágási terék tilalom alatt vannak. A polgárság kérelme annyival inkább is méltányos, mivel a fák ezen erdőterületekben már oly idősök, hogy a felhajtott állatok abban kárt nem tehetnek. A polgármester a küldöttséget igen szívesen fogadta, átvette tőlük a kérvényt és megígérte, hogy tárgyalatni fogja a tanácsban. Kijelentette azonban, hogy ez az ügy nem tartozik egyenesen a tanács elé, hanem az erdészeti albizottsághoz. Ő azonban mindenesetre támogatni fogja a magarészéről a polgárság eme kérelmét.

— **A kályha.** Ime az ő kora is megint érkezett. Tavasz óta ő volt a legelnyagoltabb, a leglenézettebb portéka a szobákban. Az ördög se törődött vele, rá se néztek, figyelembe se vették. Legföljebb a tetejére raktak egyet-mást, a mihez neki semmi köze. Senki se közeledett hozzá: állt a fal mellett, vagy a sarokban hidegen és elhagyatva, ha ugyan egyáltalában behagyatták és nem szedték szét darabokra, hogy lomos kamarákban vagy pincékben rozsdásodjék.

De a szenvedés, a nyomoruság, a lenézés és a mellőzöttség se tart örökké. A kamarába száműzött darabokat összeszedték, a kályhát összerakrák, a hol sebe van, puha agyaggal beforrasztják, szépen megtisztítják, lekefélik, kifényesítik. Enni is adnak neki, tömök pattogó hasábokkal, sziszegő szénnel, dermedt tagjait szép piros lánggal egyre melegítik. Bezzeg érdeklődnek most a kedves egészsége iránt: van-e jó huzatja, pontosan zár-e az ajtaja, nincs-e valami baja a torkának, nem füstöl-e a derék alkotmányosság, rostélyja jól ejti-e a pernyát? Egyszerr ő lesz a központ, az a sarok legelőkelőbb, a hol ő áll, elhagyottságáról dehogyan is panaszkodhatik. A kik a nyáron rá se néztek: most köréje állanak, hozzá támaszkodnak, élvezik és támogatják.

Ime, ilyen a sors forgandósága, minden

változik, csak az igazság nem, hogy az a kedves mi hasznos.

— **Ujabb fellebbezés a villamos ügyben.** Megírtuk a napokban, hogy a berlini általános villamossági részvény társaság megfellebbezte a tanács azon határozatát, mely szerint a debreceni villamos telep felállítását a magyar Siemes-Schuckert művekre bízta. Ma beérkezett a polgármesteri hivatalba a második fellebbezés. A Ganz-gyár részvénytársaság sérelmesnek találta a tanácsi határozat azon részét, hogy az utó ajánlatát nem vették figyelembe, amiáltal körülbelül 6000 koronával olcsóbb az ajánlata, mint a Siemens-Schuckert gyáré. Fellebbezésében azt írja a Ganz-gyár, hogy figyelembe kellett volna venni a tanácsnak az ő utó ajánlatát, mert hisz a Siemens-Schuckert gyár is tett olyat, amit tekintetbe vettek. Hivatkozik végül arra, hogy régi, világhírű magyar gyárvállalat, amely 6000 munkást foglalkoztat. A legközelebbi közgyűlés elé e szerint két fellebbezés kerül. Ha a pályázati feltételekben nem kötötték volna ki kifejezetten, hogy csakis olyan gyár ajánlata vétetik figyelembe, melynek feltételül van Magyarországon telepe, akkor a városra nézve legelőnyösebb volna a berlini Altala os villamossági gyár ajánlatának elfogadása. Azonban ez az ajánlat teljesen elesett s így a küzdelem a Ganz és Siemens-Schucker gyár közt fog lefolyni.

— **Tanári vizsga.** Oláh Gábor kollégiumi segédkönyvtáros, az ismert író és költő, mint értesülünk, kitűnő sikerrel tette le a budapesti egyetemen a tanári vizsgát, amelyen a magyar latin nyelv tanítására nyert képesítést.

— **Távozó iparfelügyelő.** Ma távozott el Doctor Armin iparfelügyelő városunkból Nyiregyházára, hogy ott új állását mint körzeti iparfelügyelő elfoglalja.

— **Fogadatlan prókátor** Van itt Debrecenben egy krajcáros ujság „Reggeli Ujság” a címe. Sokan nem tudják, hogy ilyen is létezik, pedig komolyan mondjuk, hogy már több százra megy azoknak a száma, akik azt az ujságot látták. Ez az ifju sajtótermék, mely még a csecsemő korát éri, minden áron bele akar kötni a Debrecenbe akár legyen arra, ok akár nem. A ma reggeli számában pedig feltolja magát „összsajtónak” és dicsekszik, hogy mi mindent nem tett a függetlenségi eszme érdekében. Kötekedéseknek nem szoktunk felülni, semmi esetre sem pedig olyan kötekedésnek, melynek hátterét nagyon jól ismeri mindenki, A sajtónak nem az a hivatása, hogy egymást üsse, hanem, hogy a közügyeket szolgálja önzetlenül, minden személyes ellenszenv nélkül. Már pedig kiseded laptársunk erre képtelen. Azokat a nagy és önzetlen szolgálókat amire a „Reggeli Ujság” olyan büszkén hivatkozik, s amelylyel a mi fogyatékoságainkat akarja kiegészíteni, ismeri az a néhány ember, aki a „Reggeli Ujságot” olvassa és undorodik tőle. A függetlenségi pártnak pedig akkor tenne önzetlen szolgálatot a kis fogadatlan prókátor, ha nem lenne minden lében kanál.

— **Zalavármegye tiltakozása.** Zalamegye törvényhatósági bizottsága okt. 19-én közgyűlést tartott. A közgyűlésen határozatot hoztak, a melynek értelmében Zalavármegye közönsége ünnepélyesen tiltakozik az országgyűlés folytonos elnapolása ellen. A határozat jegyzőkönyvi kivonatát átirat alakjában megküldötték Hajdúvármegye és Debrecen törvényhatóságának is. Zalavármegye tiltakozik az országgyűlés elnapolása ellen, mert ez lehetetlenné teszi az országgyűlés törvényhozói feladatának teljesítését. Törvénytelennek mondja a jelenlegi kormányt, mely bár nem sikerült keresztülvinnie a kiegyezést, mégis kormányon marad, költségvetés nélkül vezeti az államháztartást. Annál is inkább tiltakozik az országgyűlés folytonos elnapolása ellen, mert az országgyűlés most oly időre van összehívva, a mely éppen nem alkalmas arra, hogy a múlt évi számadások és a jövő évi költségvetés letárgyalathassék. Elítéli a jelenlegi kormányt azért is, mert a királyt a nemzet óhaja ellen harcra viszi.

— **Halálozások.** Lapunk legutóbbi kimutatása óta a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi kivonatba. Székely Lajosné ev. ref. 29 éves, Luksz Matild izr. 25 éves, Polgári Ferenc ev. ref. 1 hónapos, Szabó Róza ev. ref. 2 éves, Berger Herman izr. 56 éves, Csordás Sándor ev. ref. 35 éves, Csikos Ferencné ev. ref. 73 éves, Vezendi András ev. ref. 4 éves, Waschman utónevét nem kapott ev. ref. 1 óra, Benczy Kálmánné ev. ref. 56 éves, Kócsó István ev. ref. 61 éves, Kovács Dénes ev. ref. 3 éves, Pető Aranka ev. ref. 6 éves, Váradai Imre ev. ref. 1 éves, Balázs Ferenc ev. ref. 13 éves.

— **Vilmos huszárok lövészereje.** A helyben állomásozó os. és kir. 7 ik sz. Vilmos huszárezred tisztikara holnap, vasárnap délután a debreceni pályatéren belépődíj nélkül lövészerejt fog rendezni. Ezen versenyre a nevezések igen kedvező eredményel zárultak és így érdekes versenyekre lehet kilátásnak. Ismételve megemlítjük, hogy a holnapi versenyt belépti díj nélkül fog megtartani melyre a rendezőség ezuttal is meghívja a n. é. közönséget. A verseny kezdete délután pontosan egy órakor van; miért is ajánlatos, hogy a közönség saját érdekében igyekezzék a versenytérre idejében kirándulni s ott a tribün épületben levő szabad páholy és zártszékelyhelyeket elfoglalni. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy a közönség verseny-sorozatát kint a versenytéren díjmentesen kapjon, valamint arról is, hogy az ott megjelentek az ülőhelyeket fennakadás nélkül elfoglalhassák. A verseny ideje alatt a helyi vaspálya vonatai a „B.ka” szállodától a lóvásártérig és vissza kellő számú kocsiakkal fognak közlekedni. Az első vonat déli fél egy órakor indul. Társaskocsi az „Angol-királynő” szállodától ugyanazon időben fog indulni. A tisztelet díjak megtekintés céljából a tribün épületben felállított asztalokon lesznek elhelyezve. Hideg ételkről is italokról Hauer Bertalan vendéglős fog gondoskodni. Szünetek alatt a os. és kir. 39. gyalog serezed zenekara játszik. Egyebekről is versenyre vonatkozó hírdetésekből értesülhetni.

— **Rásó alispán nyugalomba vonul.** A vármegye házán napok óta beszélnek már Rásó Gyula alispán nyugalomba vonulásáról. A hír a közeli napokban megvalósul. Rásó Gyula alispán ugyanis már betöltötte 40 szolgálati esztendejét, az utóbbi időben az egészsége is megrendült és a nagy politikai izgalmak alá ásták egészségét, vágyódik tehát a nyugalomra. Az érdemes, ősz alispán legközelebb be fogja nyújtani nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

— **Zionisták gyűlése.** A helybeli zionisták vasárnap tartják rendes közgyűlé-

süket, mely alkalommal a következő meghívást bocsátottak közre. Meghívás: fölhívattak az Ivris (zionista) egyesület ugy a rendes miut pártoló tagjai, hogy vasárnap d. u. 2 órakor a Deák-Ferenc utca 8 alatti helyiségben tartandó közgyűlésen, tekintve a napi rendre kitűzött fontos és halaszthatatlan ügyeket okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A napi rend főbb pontjai: A teli program összeállítása, tisztikar felmentése és új tisztikar választása. Debrecen, 1905. október 27. Az elnökség megbízásából K. Kardos Armin háznagy.

— **A budapesti áru és értéktőzsde köréből.** Felhívás. A fiz évig tartott üzlettelenség folytán felgyülemlett vagyon természetes következetességgel keresi a gyümölcsöző elhelyezést és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, Brünauer és Thein törv. bejegyzelt jogosított tőzsdeügynöki cég, (Budapest, V. Akadémia u. 6.) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkező megbízások alapján, a kereskedelmi törvény, valamint a tőzsdeszabályzatoknak, szigorú betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket, közvetleni hajlandó.

— **Eljegyzés.** Vakarcs Imre esendőrőrsparancsnok eljegyezte Székely József hosszupályii kereskedő leányát, Mariskát.

— **Kigyuladt hentes üzlet.** Az éjszaka esendjét tizenkét óra után a város Csapó utcai részén nagy tüzilárma verte fel. A Dégenfeldtérén sarkán levő Fehér és Horváth féle hentes üzletben támadt a tűz, mely az utcán járókelők vettek észre. A belfelügyőség vasredőnyei alól hatalmas füstgomolyok törtek elő, ami nagyobb veszedelmet sejtetett. — A tűzoltóság azonban Publik Ernő főparancsnok vezetésével hamarosan kivonult a helyszínre és néhány perc alatt elfojtotta a tüzet, mely alkalmasint vigyázatlanságból eredt. A belti álvány alatt elhelyezett csomagoló papir gyuladt; még eddig ismeretlen okból. A kár jelentéktelen.

— **Népesedés.** Az elmúlt hét folyamán 51 születést 29 fiu 22 leány és ezzel szemben 43 halálozást jelentettek be az állami anyakönyvi hivatalba. Így a lakosság száma e hét folyamán 8-al növekedett.

— **Meglopott cselédeány.** Pozsonyi Juli 22 éves cselédeányt, a ki az Arany János utca 45. sz. a. szolgái, ma délelőt 10 órakor érzékenyen meglopva valaki. A pincét negyedórára záratlanul hagyta és a tolvaj ezalatt 4 gyűrűjét 50 korona értékben ellopta a ládából. A helyi viszonyokkal bizonyára ösmerős tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Az öngyilkos leány.** Hajduböszörményből írja levelezőnk, hogy ott több heti szenvedés után meghalt Lovas Róza 18 éves leány. A boldogtalan szerelmes volt az ottani járásbíróság egyik díjnokába, akivel már el is jegyezte magát. A fiatal embert szolgálati tételre berendelték a debreceni telekkönyvvezetőséghez, ami ugy elkezerítette a szegény Lovas Rózát, hogy bánatában merőlugot ivott. Az orvosi segítség sem használt, mert több heti szenvedés után meghalt. Nagy részvét mellett temették el a szegény, szerelmes leányt.

— **Eljegyzések.** Lapunk legutóbbi kimutatása óta kihirdetés végett a debreceni állami anyakönyvi hivatalba a következők jelentkeztek: Orosz Károly—Adóyi Piroskával, Adriaayi Zoltán—Baróthy Gabriával, Szilágyi Gábor—Tóth Sárával, Csontos János—Náncsi Juliánna, Heller József—Miskolc Máriaival, Tóglási György—Kállai Er-

Jó cipők csakis **K r a u s z M ó r n á l** kaphatók főtér 34. a főposta mellett saját készítmény mégis olcsóbb a gyárinál.

Egy...
A legm...
rendeze...
fizésig...
tányos...
KI...
De...
AZ...
4°...
s a l...
Aiföl...
Pia...
tel...
(ujak...
sen, g...
elhely...
kok és...
telep...
vélbel...
ropais...
Kazin...
A ve...
SZ...
ltáv...
aroz...
legke...
séget...
Vidéki...
Scmi...
Fro...
bl...
gy...
Bos...
Debre

Egyedüli gőzbutorgyár
Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényezésig a legbiztosabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Az Alföldi takarékpénztár

Debrecenben

betétek után

4°-os kamatot fizet

s a 10%-os kamatadót is az intézetet fizeti.

Alföldi takarékpénztár

Debrecenben

Piac-utca, saját-ház.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalomak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

A vegyileg megvizsgált, amellét hatóságilag az arozbőrre ártalmatlannak talált

SZÓRVESZTŐ

Itávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen, arozbőrt gyökerestől, anélkül, hogy az arozbőrnek legkevesbé is ártana és az aroznak megadja az üdőséget, finomságot és simaságot. Ára 7 koronát

Vidéki megrendelések dírszék utánvét mellett eszközöl

Scmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Tiszta gyapju

Franczia-Flanell

bluzokra és pongyolákra gyönyörű mintákban

59 kr.

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5. sz.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht nevű tisztá és ment káros alkatrészekről
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég. Auszgiában bármiknek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hófehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.

PLASZTIKUS

Szép termetet minden hölgy nyerhet, ha csakis

mérték után készített

mellfüzőt használ.

Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától, mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készített mellfüzők az egészségnek megóvása céljából orvosilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségi fűzők készítője.

Piac-u. 42. sz.

Goldstein Karolin.

Amerikába

hajó indul Havre-ből minden szombaton.

Francia utvonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás borral és likőrrel.

Menetjegyek minden állomásra a különböző amerikai vasut-vonalakra eredeti árbau.

Közlebbi felvilágosítással ingyen és bérmentesen

Französische Linie
Wien, IV. Weyringer Gasse 8.

Gyöngéledők a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekek, vészegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szert **Dr. Hommel Halmatogenjét.**

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessék kérni és senki se fogadjon el semmi féle utánzatot.

Minden „tökéletes“ és „lejtőkéletes sebb“-nél jobb, évtized óta kipróbált, kiállításokon is elsődíjakat nyert

különleges kéziborsajtóink,

melyek húzásierőre építvén, nyomóképességben felülmálják a hidraulikus préseket.

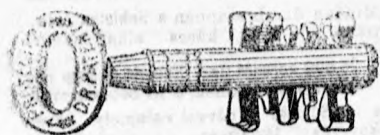
Arusítjuk pedig gyártelepünkön első kézből, jutányosan, feltétlen jótállással.

A ki nem ellensége saját anyagiérdekének, az ne vegyen vásári eszmát!

Szolgálatkész tisztelettel:

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia végén, a Hadházi-utcában.

szekrények. Utólérhetetlen modern szerkezet. A legolcsóbb gyári árak. — Bizományosok, ismételadók és képviselők mindenütt kerestetnek.

Mint a technika csodáját jelzik a szak- tekintélyek a Patent Protektorzár amelylyel a tűz betörés és mentes Hesky pénzszekrények (Wertheimer S.) Tulajdonos Kilwin S. F. és M. el vannak látva. Gyártelc: Bécs XVIII. A császári német birodalmi bank által elismert és kizárólag használt pénz-
Bírók, ismételadók és képviselők mindenütt kerestetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Kövérbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha aszükséges helyeg beküldetnek.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

vidéki gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű örökséggel, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nősülési célból hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arc- képkel ellátott ajánlatokat „Nősülni vágyó” címen a kiadóhivatal továbbít.

Egy üzlethelyiség

piac közelében kerestetik, bőveket a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen posta restantó.

Kiadó

á vámospércsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Makulatur

Újság papir) kapható a kiadóhivatalban.

Egy szoba

konyha, faskamara, speiz külön pedlásal Morgó u. 14. sz. kiadó.

Naponta

30—30 liter tejet megvételre keresek. Móríz telep 20.

Két uj

faragott matt égy eladó Klein Ármin asztalosnál Széchenyi-u 38. szfm. — Ugyanott asztalos tanuló felvéteik.

Divat ujdonságaink

az őszi idényre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barchetek és flannellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szörme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban. A világhírű francia P. D. jegyű kitünő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

Mintákkal kívánatra

készéggel szolgálunk.

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztálysorsjátékon eddig az egész országban ismert és népszerű Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz.) vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankházán”

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztálysorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

kizárólag az alanti cégnél kaphatók.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása 1905. november 23. és 24.-én.

Mitályi Sámuel papirkereskedő Debrecen, Főter 30.

Sz. kir. Debrecen város közgyűlésének a közös haszonvételek arányosítása tárgyában megállapított javaslata.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyi miniszterium 1867. évi november 12-én 11,593. sz. a. kelt leiratában arra szólította fel városunk közönségét, hogy miután szándéka van a határbeli közös haszonvételek arányosításáról szóló 183°. XII. és 1840. XXX. és XXXI. t. c. cikkek hatályának, a szab. kir. városok határaitra leendő kiterjesztése tárgyában törvényjavaslatot készíteni, terjesszen fel a város közönsége véleményét az iránt, hogy mimódon, mily elvek szerint és minémü bíróság illetékessége alatt vélné, a nevezett törvénycikkek rendelkezését a sz. kir. városokra alkalmazni.

Ezen miniszteri leirat, a közgyűlés 333—1867. sz. határozásával a közigazgatási bizottnánynak adatott ki, oly utasítással, hogy ez a magánlevéltári bizottnánnyal egyetértőleg adjon véleményes jelentést. — A közigazgatási bizottnány pedig 29—1870. számú határozata által, egy 12 tagból álló kisebb bizottnányt bízott meg, a kívánt vélemény elkészítésével.

A bizottnány a más királyi városokban, a határbeli haszonvételekre nézve kifejtett viszonyokról kellő ismerettel nem bírván, egyedül csak a városunkbeli körülményeket vette vizsgálat alá, s ezeknek részletes megfontolása után, arról győződött meg, hogy nálunk a határbeli haszonvételek körül oly sajtósági viszonyok fejlődtek ki, a melyeknek méltányos és minden érdeket tekintetbe vevő rendezése, egy külön, — csak a mi saját körülményeinkhez alkalmazott törvény hozatalát igényelné.

Az országos törvényhozástól azt, hogy a törvény alkotásában, minden egyes helynek, a többitől egészen különböző viszonyaira tekintettel legyen kivánni nem lehet; mert annak feladata az, hogy általános a jogi fogalmaknak megfelelő és a nagyobb rész viszonyára alkalmazható szabályokat állapítson meg, s az egyes eltérő eseteket is azon általános szabályoknak rendelje alá.

Ennélfogva városunkban, a határbeli közös haszonvételeknek rendezését, az e tárgyban hozandó törvénytől függővé tenni, nem lenne célszerű, mert ha egyszer e tárgyban törvény hozatik, attól bárha sajtósági viszonyaiuk azt igényelnék is, azután eltérni nem lehet.

Ennélfogva, a bizottnány véleménye az, hogy mielőtt a törvényhozás e tárgyban szabályokat állítana fel, kölcsönös megállapodás folytán egyszéleg intézzük el magunk, a közös haszonvételek arányosítását, s a helyett, hogy a készitendő törvényjavaslatra adnánk véleményét, terjesszük fel városunkra nézve létre jövőendő közös megállapodásunkat, hogy a mi viszonyainkból, s azoknak egyszéleg miként lett elintézéséből, a miniszterium az általa célba vett törvényjavaslatra nézve adatokat vehessen.

A bizottnány tehát, a törvényjavaslat iránti vélemény helyett, arranézve terjeszt elő javaslatot, hogy véleménye szerint sz. kir. Debrecen városában mimódon lenne a határbeli közös haszonvételek arányosítása, közmegállapodás útján keresztülvihető.

A bizottnánynak fentebb előadott kiindulási elveit és nézeteit a közgyűlés magáévá tévén, a bemutatott javaslatot tárgyalás alá vette, és megállapította olyan formán, a mint következik:

I.

Az arányosításnál mindenekelőtt szükséges azt hozni tisztába, hogy mik legyenek az arányosítás tárgyai.

Erre nézve a 183°. XXII. törvényekben a megyékre nézve azon elv mondatik ki, hogy arányosítás tárgyául szolgáljanak minden közösségre tartozó haszonvételek.

Debrecen város birtokát képezik, a város tulajdonképeni határára kívül, az ahhoz szerzett következő puszták, illetőleg pusztás részek: Poldocfalva, Szepes, Ebes, Elep, az ahhoz tartozó Köselyszeggel és Alcmuzggal együtt; Mátá, Zám, Ohat, a Hegyes és Macs, a gróf Gyulay részen kívül; Zeleméből egy igen kis rész, Monostornak és Pallagnak egy része, külső és belső Gut, Haláp, Bánk, Vekerrel együtt, Fancsika, Pac. — Debrecen város birtokában van továbbá Szabolcsmegyében, Szovát helységben, az egész majorsági birtok, minden földesuri jogokkal, s Biharmegyében Sámsón helységben birtok, illető földesuri jogokkal.

Mindezen birtokbeli haszonvételek, a városban levő belső telkeket, és a város körül szőlőültetésre kiosztott kerteket kivéve, közösek voltak egészen a múlt század közepéig; a városi község egyes tagjainak azokban semmi meghatározott tulajdonuk nem volt; s azoknak használata felett, a városi előjáróság (a tanács és választott hites közönség) rendelkezett. — Nevezetesen a határnak egy részét, s a pusztákból is többeket, melyek földművelésre alkalmasabbak voltak, szántás-vetés végett, továbbá az erdősegekben levő tisztás helyeket, kaszálás végett előbb egy, később három, utóbb 7 évenként kiosztotta a városi község tagjainak; — más részeket nevezetesen a város körében és a Horvobágy folyó két partjának medrében legelőül jelölt ki, mely legelőken a község tagjai minden megszorítás nélkül legeltethettek; — az erdőken évenként lett vágásból kikerült fának egy részét a község tagjai közt kiosztotta, a birtokok többi részének jövedelmét pedig a város közszükségeinek fedezésére fordította.

A múlt század közepé táján a határnak egy része a belső telkek kiterjedésének aránya szerint a község tagjai közt állandóan kiosztatott s felsőbb helybenhagyás után azoknak tulajdonává lett; ezek a ház utáni földek; a határ többi része, és a hozzá tartozó puszták, az előbbi módon továbbra is közös használat alatt maradtak.

Jelen század második tizedében, a kamarától szerzett pusztákért tetemes összeget kellett fizetni, azon summának előállítására tekintetből, azon közös birtokrészek, melyek mint közelebb megemlítve volt, időnkinti kiosztás útján közösen használtattak, szerződésileg bizonyos megállapított összegért, 32 évre zálogba adattak a község azon házzal bíró tagjainak, kik arra vállalkoztak: — majd a zálogos évek elteltével ismét megállapított összegért az illetőknek örök joggal átadattak, s így azok tulajdonává lettek. — Ezek az úgynevezett tanyaföldek és cserekaszálók. A tanyaföldekre nézve, az örök adás-vevés egészen végrehajtattott, s azok az illetőknek telekkönyvileg is átvannak írva; ellenben a cserekaszálókra nézve, az örök adás-vevési szerződés feltételei még megállapítva nincsenek.

Az 1850-ik évben a város birtokában lévő Pallagpusztának egy része, mely annak előtte közelebbi használatot, bizonyos meghatározott összeg erejéig szerződés mellett 32 évre zálogba adott a község azon tagjainak, kik a vételre ajánkoztak; és mivel a zálogos évek még le nem teltek, ezen rész az illetőknek zálog birtokában van.

Közelebbi éveken a város környékén a közlegelőből szakasztottak ki némely közlelőkre — bizonyos részek, részint örök joggal, részint csak addig, míg a kitűzött célra fordíthatnak. — Nevezetesen:

A helybeli reform. Ekklezsiának szükségei fedezésére örök joggal átadott 150 hold.

Ugyanannak kizárólag az ingyen iskoláztatás költségeire és csak addig, míg ezen célra fordíthatik, kiszakasztott 1000 hold.

Az országos gazdasági intézetnek, még fennáll 400 hold fizetés nélkül; 200 hold haszonbér fizetés mellett.

A kertészeti egyletnek fák és plánták nemesítésére, s csak addig, míg ez egylet fennáll és csupán e végre 27 hold.

A lovar-egyletnek futtatási pálya helyül, de csak még ezen célra fordítatik 100 hold.

Történt még a múlt század második felében a városi község ellenkezése dacára felsőbb rendeletből olynemű kiosztás is, mely a maga nemében egészen különös volt. — Nevezetesen a város kerítésén kívül a közös gyepből telkek osztattak, de nem tulajdoni joggal, hanem taxás szolgálat mellett, az úgynevezett ujsorok.

Ezen taxási szolgálat, mely későbbi időben pénzbeli fizetésre változott, 1848-ik évben megszünt, s a telkek az illetőknek szerződésileg örök joggal átadattak.

Ezen itt elszámolt, részint kiosztás részint eladás útján magán birtokká lett részeken kívül, minden egyéb haszonvételek, melyek bent a városban, annak határán, illetőleg az ahhoz tartozó pusztákon s a város más helységbeli birtokai-ban vannak, a városi község összes tagjainak közös haszonvételei.

Ezen közös haszonvételek a használat módjához képest két osztályba sorozhatók, t. i. a mint vagy közvetve, vagy közvetlenül használatnak a városi község tagjai által.

Közvetve használatnak azok, melyek a város községeinek fedezésére szolgálnak, a mennyiben ezen szükségeket, ha a közös haszonvételek által nem fedeztetnék, a városi község tagjai egyenes kivetés útján sajátjukból lennének kénytelenek teljesíteni.

Minthogy már a város községei sokkal biztosabban s a község tagjainak sokkal kevesebb terhelésével teljesíthetnek, az e végre fennhagyott közös haszonvételekből, mintha azokat a község tagjaira kivetett adóból kellene teljesíteni, de azonfelül a városnak, mint városnak feladata a pallérozódás, szellemi és erkölcsi művelődés előmozdítását s e célból többféle művelődési és humanitási intézetek felállítását eszközölni: véleményünk szerint azon közös haszonvételek, melyek eddig községekre fedezésére szolgáltak, a városi képviselő testület rendelkezése alatt továbbra is ugyan e végre fennhagyandók volnának s ha netalán az arányosítás alkalmazásának kivételét tekintetéből, valami ezuttal azokból elvonatnék, az más módon ugyanez alkalommal helyre pótolandó lenne.

Ilyen, a város községeire fennhagyandó haszonvételek lennének tehát a következők:

A szováthi birtok, minden hozzá tartozó jogokkal.

A sámsoni birtok hasonlóul.

Az Ohat-pusztának azon része, mely a közlegelőhöz esatolva nincs.

A Máta pusztán, az ott levő vendégfogadóval és hidvámval együtt haszonbérbe adni szokott 580 hold föld.

Az Elep pusztán hasonlóul a csapszékkel haszonbérbe adni szokott 283 hold föld, — a vajda lapos, a pipa gödrök, $\frac{1}{2}$ nyilas csész föld, a dóka föld, a posta föld, az Isten földje, valamint a Kösély folyásának a város határához tartozó és egyeseknek még el nem adott része.

A Guth nevű pusztán a guthi telkek.

A halápi pusztán a halápi telkek.

A Bánk nevű pusztának a Viker nevű része.

A Pallag nevű pusztán elzálogosított részéhez való kiváltási, vagy örök eladási jog.

Megváltatlan kaszálók az erdősegekben.

A köztintézeteknek csak fennállások idejéig és bizonyos meghatározott célokra átadott földekhez való jog azon esetben, ha azok a kitűzött célokra fordíthatni megszűnénének.

A Sziki gyokor, nevű rész a Csukás csapszékkel a folyóbeli csapszékkel s az úgynevezett Papzug.

Az 1869-ben haszonbérben volt kis és ürge-nyilasok vagy ezekkel egyen értékű földek.

A Tócsó folyásánál lévő tilalmas.

A Komlós-kert.

A Barok vagy Gyugyori csapszékkel haszonbérbe adni szokott 60 hold föld. — Továbbá a kertek és majorsági földek külső szélétől fogva be a városig, valamint bent a városban minden olyan tér és épület, mely nem magán tulajdon.

Városi (vásári?) és kövezet-vám.

A pálinka és sermérés jövedelme.

Ezeken felül az erdősegekben a makkoltatás és gubics szedés joga.

Továbbá az évenkénti vágásokból kikerülő fa mennyiség egy része.

Végre a bor-mérési jog jövedelmének egy része.

Ezen két utóbbi haszonvét olyan, hogy a község egyes tagjait is illeti; ezeknek részletesebb meghatározása tehát majd alább lesz kifejtve.

A város községeinek fedezésére szolgáló, s itt elősorolt ezen birtokrészekon kívül, az arányosítás alkalmával, a belső közlegelőből 4000 osztályozott hold föld fennhagyatik a városi község rendelkezése alatt oly célból, hogy ezen földterület jövedelméből, a város mint város által, közművelődési szempontból létesítendő intézkedések költségei fedez-

tessenek, határozottan ki lévén a telekkönyvben tüntetendő, hogy ezen 4000 hold föld jövedelme csupán és egyedül a fent jelzett célok előmozdítására lesz fordítandó.

Ezen 4000 hold föld a belső legelő északkeleti részén lesz kiszakítandó.

A közös haszonvételek másik osztályát képezik azon haszonvételek, miket a község egyes tagjai közvetlenül a magok szükségére, — a városi előjáróság, illetőleg közgyűlés által időről-időre megállapított különböző szabályok szerint közösen használtak és máig is közösen használnak.

Ilyenek a város körül eső belső legelő, a Hortobágy két mellékén elterülő külső legelő; az erdősegek a faizás s benn a városban a bormérési-jog; végre a vadászat és halászat joga.

Ezek azok a közös haszonvételek, melyek véleményünk szerint Debrecen sz. kir. városban az arányosítás tárgyait képeznek.

Ezen közös haszonvételek eredetileg Debrecen városi községe, annak összes polgárai és lakosai által és nevében szerzetettek, s azóta folytonosan azok által bíratnak és használtak.

Az ezen haszonvételekhez tulajdoni jog tehát, Debrecen város mindenkor, — más szóval, — nemesak most élő, hanem ezután nemzedékről-nemzedékre következő összes községét, a használati-jog pedig minden időben az akkor élő község tagjait illeti; szóval ezen haszonvételek, hitbizományi természetűek, mikről az élő község érvényesen csak oly módon intézkedhetik, hogy intézkedése által az utókor jogai sérelmet ne szenvedjenek.

A városi község egyes tagjainak azon haszonvételekhez-joga nem öröklött, vagy szerzett, és nem személyhez kötött, hanem egyedül azon minőségen alapuló, és kizárólag azon minőséghez kötött jog, hogy az illető egyén a város községének tagja; mely jog azon minőség keletkeztével önmagától keletkezik, s annak megszüntével önmagától megszűnik.

Az arányosítás a birtoklási-jog természetére, befolyással nincs és nem lehet; azáltal tehát nem eszközölteik egyéb, mint az, hogy a városi község egyes tagjait — ezen minőségek alapján — azon közös haszonvételekből illető részesülés mennyisége, a megállapítandó kules szerint pontosan megszabatik, s az így kiszabott illetőség a városi község tagjainak, csak mint ilyeneknek, és csak ezen minőség alapján leendő birtoklás és használat végett átbocsátatik.

Mielőtt azért az arányosítás módja megállapíttatnék, szükséges előbehozni és világosan kimondani azon, — különben a dolog természetéből folyó elvet, hogy az arányosítás, a szóban forgó haszonvételekhez való jogtermészetét meg nem változtatja, amin hogy az utókor jogsérelm nélkül meg sem is változtathatja; s hogy e szerint a városi község egyes tagjainak azon közös haszonvételekből a megállapítandó arány szerint járulandó illetősége, csak azon világos kijelentés és jog fenntartása mellett, bocsátathatik azoknak birtoklásába, hogy azon illetőségek birtoklásának joga, valamint eddig, úgy ezutánra is mindenkor elváhatlanul azon minőséghez leendő kötve, miszerint az illető egyén Debrecen város községének tagja, s ezen minőség megszüntével azon jog is önmagától megszűnik; s hogy ezek szerint azon közös haszonvételekből illetőségek, minden időben, — kizárólagosan csak Debrecen város községének tagja által lesznek birtokolhatók, és senki, hahogy Debrecen város községének nem tagja, azon közös haszonvételi illetőségek-ből ezután is soha semmit sem birtokolhat, sem semnemű jogon nem szerzhet. — Városi község tagjának pedig, valamint eddig, úgy ezután is az tekintetik, ki Debrecen városában telket és házat tulajdoni joggal bír.

II.

Miután az arányosítás tárgyai tisztában vannak szükséges megállapítani, hogy mi legyen az arányosításnál a kules, vagy is azon mérték, mely szerint a közös haszonvételekből való illetősége kinek-kinek meghatározassék.

Az 1839. XII. t.-c. erre nézve azon főelvet mondja ki, hogy arányosítás kulesául azon belső telkek utáni tartozmányokkal ellátott régi házhelyek szolgálnak, melyekről azt, hogy valaha házhelyek nem lettek volna — bebizonyítani nem lehet, ha mindjárt idő folytán kultartozmányaik tőlük elvonattak is, — s csak azon esetben rendelkezik másnemű kulesokról, ha a házhelyek számát és mennyiségét világosságra hozni nem lehetne. — Ily esetben rendeli, hogy arányosítás kulesául vagy azon gyakorlati mód vétessék fel, mely a közbirtokosok közös megegyezésével a közös haszonvételekben, illetőleg a közterhekben szabályul volt megállapítva; vagy pedig külön-külön mindegyik közbirtokosnak egész jelenlegi birtoka, a közösből lett foglalások kihagyásával.

Az 1840. XXX. és XXXI. t.-c. a jász-kunoknál kinek-kinek mostani birtoka váltásának mennyiségét; a szabadságadójának pedig kinek-kinek összesítéskori birtokát rendel kulesul felvétetni, a közösből foglalások kihagyásával.

Tekintve már Debrecen városát itten minden jognak és birtoknak alapja a legujabb időkig a belső telek volt.

Belsőtelek birtoka kívántatott arra, hogy valaki a városi polgárok községének tagja lehessen.

Belsőtelek birtoka kívántatott, hogy valaki, míg az egész határ közösen annak használatában részesülhessen.

Belsőtelek birtoka nélkül a határból, midőn annak némely részei egyesekre átruháztattak, sem kiosztás, sem vétel útján szerezni nem lehetett.

Ezen belső telkeknek nemcsak száma van tisztában, hanem miután a határ egyrészenek felosztásánál már egy ízben kulcsul szolgáltak, térmértékük is pontosan tudatik.

Véleményünk szerint tehát a közös haszonvételek arányosításánál kulcs gyanánt veendő a belső telkek, még pedig azon belső telkek, s azon mennyiség szerint, a melyek és a mely mennyiségben azok a házutáni földek kiosztása alkalmával már kulcsul szolgáltak, ha mindjárt utóbbi időben, házutáni földjeik tőlük elszakadtak is.

A házutáni földek kiosztása alkalmával úgy történt az arányosítás, hogy 8 □-öl belső telek után esett egy öl széles és 300 öl hosszúságú föld, s így a kulcsul szolgált belső telkeknek azon kiosztáskori mennyiségét, az utánok kiadott házutáni föld folyó ölének száma mutatja ki. — E szerint osztó kulcsul lenne a belső telek mennyiségét kimutató házutáni föld folyó ölének száma.

Minthogy azonban 1818. évtől fogva, a mikor a tanya-földek és a csere-kaszállók a község egyes tagjaira átruháztattak, a külső legelő használatára nézve közgyűlésileg hozott különböző szabályokban mindenkor különös tekintet volt, a tanya-föld és csere kaszálóbeli birtokokra; — ezen gyakorlaton alapuló érdekek megfelelőleg, véleményünk az, hogy a külső legelő arányosítására nézve, az olyan belső telkek illetőségének meghatározásánál, melyek tulajdonosai tanya és kaszáló földeket bírnak, a házutáni földön kívül vételessék számításba, az örök joggal birtokolt tanya- és csere-kaszállók mennyisége is, oly módon, hogy egy nyilas tanya-föld 13 folyó öl házutáni földnek, egy eredeti boglyás csere-kaszáló pedig 2 folyó öl házutáni földnek feleljen meg, azonban az ily módon kijevendő külső legelőbeli illetőség egész mennyiségében az illető belső telkek lesz tartománya.

A honnan önként következik, hogy kulcsul szolgáló belső telek birtoka nélkül magában a tanya-föld, vagy csere-kaszáló birtoka, a külső legelő arányosításánál nem jöhet semmi tekintetbe.

Következik továbbá, hogy a külső legelőbeli illetőség, ezután időben örökösödés, szerződés ajándék vagy végrehajtás útján egyik belső telektől, másik belső telekre, egészben vagy részben átruházathatik, de belső telek birtoka nélkül, birtoklás és megszerzés tárgya ezután sem lehet.

Az arányosítás kulcsának megállapításánál szükséges határozni a felett is, mi történjék azon bár kevés, de mégis létező belső telkekkel, melyek a házutáni földek kiosztása alkalmával vagy nem is léteztek, vagy ha léteztek is, kulcsul nem szolgáltak; — továbbá, mi történjék az ujsori telkekkel, melyek városi telkeknek soha sem tekintettek, s annál fogva egészen 1848. évig semmi jogokban és haszonvételekben nem részesítették?

Erre nézve véleményünk az, hogy nem volna méltányos ezen lakos társainkat a közös haszonvételekből tökéletesen kizárni. — Ennélfogva az olyan belső telkeket melyek kulcsul nem szolgáltak, azon mértékben, mint a kulcsul szolgáló legkisebb telek, minden arányosítandó haszonvételekben. Az ujsori telkeket pedig azon mértékben, mint a kulcsul szolgáló legkisebb telkeknek fele része, a belső legelő és a faizás haszonvételekben kiterjedésükre való tekintet nélkül, részeltetni véleményezzük; — ellenben a külső legelőbeli haszonvételekben az ujsori telkeket részeltetni nem kívánjuk.

III.

A mi már az arányosítás végrehajtását illeti az 183°. XII. t.-c. azt tartja, hogy erre nézve szükséges az egész határnak eddigi egyes birtokok szerint, való fekvését kimutató föld-abroszt készíteni; — annak utána az egész határbeli külső földeket és így a régi belső telkek utáni tartozmányokat is összesíteni s minden határbeli haszonvételeket, előrebocsátatván a földek osztályozása, magános használat végett felosztani és minden közbirtokosnak illetőségét, a mennyire eszközölhető, egy tagban kihatítani és sorshuzás szerint ha a közbirtokosok más mód iránt nem egyesülnének kiadni.

Városunkban, mint fentebb már kifejezve volt a városi közönség egyes tagjainak, a szőlőskerteken s azok körében eső s azokkal csaknem egy természetű birtokai vannak; nevezetesen a város tulajdonképeni határán az ugynevezett házutáni földek; a

szerezett pusztáknak egy részén az ugynevezett tanya-földek. — Végre ugyancsak a szerzemény pusztákon eső erdőségek tisztás részein az ugynevezett csere-kaszállók. — Ezen háromféle birtok mindegyike külön-külön tagosítva van, a mennyiben mindegyikben kinek-kinek illetősége egy tagban van s ezen birtokok az illető birtokosok által nagyrészen gazdasági épületekkel is el vannak látva. — Ezen háromféle természeti minőségekre nézve, egymástól különböző tag birtokokat összesíteni az illető birtokosok érdekeivel merőben ellenkezőnek tartjuk, azokat tehát eddigi állapotukban hagyandóknak véleményezzük.

Az arányosítás tárgyául szolgáló haszonvételeket egyenként felvéve:

A) A legelőre nézve az 183°. XII. t.-c. azt tartja, hogy a legelőből, ha a föld természete engedi, felmérés és osztályozás után kinek-kinek illetősége egy tagban szakíttassék ki; ha pedig a legelő természete olyan, hogy egyébre nem használható, akkor a kiterjedésre és minőségre való tekintettel, a marhák száma és neme határozassék meg s az illetőségek marha számban állapíttassanak meg.

A városunkban arányosítandó legelő, valamint egymástól mértföldekre távol eső két külön területet képez, ugy természetére nézve is egymástól nagyon különbözik.

A város körüli belső legelő részben homokos, részben agyagos területe olyan természetű, hogy szántás, vetés által is lehetne használni s így előre bocsátott felmérés és osztályozás után, az illetőségek itt természetben is kihatathók volnának.

Ez esetben azon mennyiségen felül, a mennyi jelenleg a belső legelőből a város közszükségeire használtatik s mely a fentebb előadottak szerint, ugyan-e végre, vagy egy, vagy több tagban továbbra is fennhagyandó lenne, szükség gondoskodni, hogy cserép- és téglá vetésre, hcmok hordásra, vásár terekre, katonai gyakorlatok helyül s más előre nem látható végekre elegendő térségek hagyassanak fel s csak az ezek után fennmaradandó térség legyen tárgya, előrebocsátott felmérés és osztályozás után, a fentebb előadott kulcs t. i. a bel és külvárosi telkek szerinti kiosztásnak.

Ha azonban ezen természetbeni kiosztást oly többség, melynek illetősége az összesnek felét meghaladja, legalább most még mig a gazdálkodás és jószágtartás ahhoz képest nem igazodik — nem kívánná; — addig mig a dolog oda fejlődik, a belső legelőbeli illetőség és marha számban lenne megállapítandó.

A belső-ugymint a külső legelőbeli illetőség az illető tulajdonosok által haszonbérbe adás által is használtathatik, továbbá szabad adás-vevés tárgyát képezvén egyik telekről a másikra egészben vagy részben átruházathatik, de városi telek birtoka nélkül birtoklás és megszerzés tárgya nem lehet.

A külső vagy Hortobágy melletti legelő területe egészen szikes föld, mely legeltetésnél egyébre célszerűleg nem használható. — Erre nézve tehát megállapítandónak véljük, hogy az természetben fel nem osztható, hanem arra nézve az arányosításnak marha számban kell megtörténni.

Ezen külső legelőnek térmértéke, a már ezelőtt tett felmérések nyomán következő:

Ohat pusztából 1539 hold 168 □-öl.
Zám pusztája egészen 12,350 „ 950 □-öl.
Máta pusztája rész 26,555 hold 352 □-öl.
Ebből kihagyatik a vendégfogadóhoz 580 hold.
Felsőlegelőnek, esőszöknek, állatorvos s egyéb közszükségre 285 hold 1400 □-öl.
Együtt: 865 hold 1400 □-öl.
E szerint a legelőhöz tartozik 25,689 hold 552 □-öl.
Elep pusztából az Álomzuggal együtt 3664 hold 63 □-öl.
Együtt: 42,243 hold 133 □-öl.
Ezen mennyiségből utakra a Hortobágy és Arkus folyók medrére esik 711 hol 1137 □-öl.
Számításban jön tehát 42,532 hold 596 □-öl.

Hogy meglehessen tudni, mennyi marhát bir meg ezen legelő mennyiség szükséges meghatározni a marhák számításának módját, továbbá, azt, hogy egy darab marhára mennyi legelő kívántatik.

A marhák számítására nézve az eddigi gyakorlatot véljük megtartandónak. Nevezetesen :
Nagy marha számba megy a 2 évet betöltött szarvasmarha, ló és szamár.

A 2 éven aluli szarvas marhából, lóból és szamárból 2 megy egy nagy marha számba.

A borju s a csikó első évében nem számos.

A juhból és sertésből 5 darab megy egy nagy marha számba.

A szopós bárány és féléven aluli malac nem számos. — A mi már azt illeti, hogy egy darab nagy marhára mennyi legelő kívántatik ; tekintve a föld természetét, egy nagy marhára 2400 □-ölet, vagy másfél catastralis holdat vélünk szükségesnek.

Ezen számítási alapok nyomán kijön, hogy 42,532 hold és 596 □-öl legelő megbir, 28,354 nagy, vagy 141,770 darab kis marhát.

Ezen 141,770 darab kis marha szám tehát azon mennyiség, a mit a fentebb megállapított kulcs szerint felosztani kell.

Az osztókulcs pedig a fentebbiek szerint következő :

Az összes házutáni földek folyó ölének száma 70,754.

A 4810 nyilas tanyaföld 13 folyó ölre számítva 62,530.

A 4136 boglyás kaszálló 2 folyó ölre számítva 8272.

Összesen : 141,556.

Miután tehát a felosztandó marha szám 141,770 kis marha.

Az osztó folyó ölek száma pedig 141,546 : kijön, hogy egy folyó ölre esik egy kis marha, — és még közre felmarad 214 kis marhára eső mennyiség ; a mi tesz 65 hold körül s a mi a használhatatlan szik fenekekre számíthatatik.

B) Az erdőségekre nézve. Az 183% XII. t. c. azt rendeli, hogy azokra nézve az 1807. XXI. t. c. rendeletei megtartandók.

Debrecen város erdőségei : a belső határon a Nagyerdő, az Apafája, a Nagycsere, a pusztákból pedig a monostori pusztának egy része ; a halápi puszták a külső és belső Gut, Bánk, Fancsika és Pac puszták ; végre a sámsoni határban a Savós-Guth.

Ezek közül a Nagyereő, az Apafája és a Savós-Guthi erdők kivételével, a többi erdőség 60 évi vágásra van felosztva, még pedig térmétek szerint, nem az erdő mivoltához képest.

Az erdő kezelését, fentartását és gyarapítását erdősők által a városi tanács és képviselőség intézi.

A Nagyerdőn, Apafáján és Savós-Guthon való vágásokat az előjáróság téteti, a megállapított rend-

szert s az innen kikerülő fa egészen a város közszükségére fordítottatik.

A 60 éves forduló alá eső vágásokból kikerülő fának egyrésze körülbelül 5000—6000 öl, a vágatási és legelési költség lefizetése mellett a jogositottaknak osztatik ki s ezen kiosztást két — e végre évről-évre választott polgár eszközli, — a mi ezen kiosztott famennyiségen felül a vágásból kikerül, az a város közszükségére marad.

Az erdőségekre, mint igen nagyfontosságú közvagyonnak felügyeletét, kezelését, fentartását, sőt gyarapítását továbbra is a városi tanács, és képviselőtestület rendelkezése alatt hagyandónak véleményezzük, azon feltevéssel, hogy annak fenntartásában, nagyobb szigorúságot, gyarapításában nagyobb szorgalmat fog kifejteni, mint a milyen a közelebbi múlt 2 évtized alatt mutatkozott.

Továbbá meghagyandónak véleményezzük azon rendszabályt is, hogy a Nagyerdő, Apafa és Savós-Guth a turnusból kihagyva, a város szükségére fordítottassék, sőt ezekhez csatolandónak véljük még a monostori erdőt is.

A többi erdőségekre nézve a 60 évi turnus helyett kevesebb évekre gondolnánk azt vétetni, mert úgy látjuk, hogy 60 év alatt a legszebb erdőrészek száradni kezdenek, s elvesztik kihajtási erejüket, mint a paci vágáson szomoruan lehet tapasztalni.

Hogy az ezekből évenként nyerendő faizás haszonvételét arányosítani lehessen, vagy azt a hányadot kell megállapítani, hogy az évenként nyerendő famennyiségnek hányadrésze osztassék ki az illetőknek, és hányadrésze maradjon a város közszükségére, s akkor ezen megállapított hányadrészt mindegyik évben, a megállapított kulcs szerint kell kiosztani ; a mi természetesen az erdő mivoltához képest változó lesz ; vagy pedig meg kell állapítani egy bizonyos mennyiséget, a mennyit t. i. a legsejtesebb erdőrész is bizonyosan kiad és egyszersmindenkorra meg kell állapítani kinek-kinek illetőségét ; önként következőn, hogy a mi ezen illetőségen kívül fennmarad az mindenkor a város közszükségére hagyassék. Mi ezen utóbbi módot javasoljuk ; — Nevezetesen mivel az utóbbi 2 évben elég silány erdőrész esett vágatás alá, azon mennyiség vétessék alapul, a mi ezen 2 évben polgári illetőségbe kiosztatott.

A számítás módjára nézve megtartandónak véljük azt, hogy egy öl gaj, félöl szinfaival számítassék egyenlőnek.

Az épületifák, u. m. : a másfélöles, kétöles és hosszú fák, illetőségben nem lesznek adandók.

A fabeli illetőségek állandó megállapítására nézve alapul vevén fel azt, hogy a legkisebb belső telek után egy öl szinfa, s így a fentebb előadottakhoz képest egy ujsori telekre félöl szinfa számítandó ; a következő kiszámítást terjesztjük elő :

Házutáni föld folyó ölének mennyisége, mitől-meddig	Egy-egy telek illetősége	Telek száma	Az illetőség összege
" " "	1/2 öl fa	1080	540
5—15	1 öl fa	792	792
16—25	1 1/2 öl fa	770	1155
26—35	2 öl fa	392	784
36—45	2 1/2 öl fa	239	597 1/2
46—55	3 öl fa	131	393
56—65	3 1/2 öl fa	98	343
66—75	4 öl fa	47	188
76—85	4 1/2 öl fa	34	153
86—95	5 öl fa	28	140
96—105	5 1/2 öl fa	12	66
106 végig	6 öl fa	21	126
		3644	5277 1/2

A folyó és mult évben a legsilányabb erdő rész vágatott le és mégis kiadott annyit, hogy körülbelül az illetőség annyira ütött, mint a fentebbi számítás szerinti mennyiség. — Ennélfoga úgy véljük, hogy ha a vágások 60 évnél kevesebbre vétetnek, — ennyi illetőséget minden évre biztosan lehet számítani.

Egyébiránt a fabeli illetőség a teleknek oly tartozmánya volt eddig is és lesz ezután is, hogy az attól semminemű módon el nem szakíthatatik.

C) Belül a városban a bormérési jog hasznvétele nézve régebbi időtől fogva különböző gyakorlat volt, azonban mindegyik rendszerénél fentartott azon elv, hogy ezen hasznvételeknek egy része a város közszükségeire tartatott fenn, más részét a közönség tagjai közvetlenül élvezték. — Jelenleg azon gyakorlat áll fenn, hogy a kinek háza van, akár belől, akár az ujsoron és polgári minőséggel — ha a közbiztonsági tekintetben ellene kifogás fenn nem forog, — házában, előre a város előjáróságától kiadott engedelem mellett, bort mérhet. — Ezen bortmérő polgárok azután egy társulatot alkotnak, mely társulat az előjárósággal időről időre megállapított azon összeget, a mi a bormérés hasznvételeiből évenként, a közös városi pénztárt illeti, a maga tagjai közt, az általa legjobban ismert arány szerint kiveti és évnegyedenként a városi közpénztárba beszolgáltatja.

Az ezen gyakorlat alapjául szolgáló elveket a bormérés hasznvétele nézve továbbra is fennhagyandónak véleményezzük. — Nevezetesen:

1) A bormérési jog csak telekhez legyen kötve, legyen azon telek akár belvárosi, akár külvárosi.

2) Azonban ezen telekhez kötött jog csak a városi tanács engedélye mellett vétethetik gyakorlatba, mely tanácsnak akár az egyén erkölcsi mivoltánál, akár a telek helyzeténél, akár rendőri tekintetknél fogva joga van a bormérési jog gyakorlatba vételét meg nem engedni, vagy a megadott engedélyt bármely idő pontban megszüntetni.

3) A bormérési hasznvételeiből a városi közpénztárt illető összegre nézve, mely időről időre a városi előjáróság által állapítatik meg és írásban foglalt pontokban a bormérő társulattal közöltetik, — a társulat összes tagjai egyik a másikéért is egyetemesen felelősök legyenek.

4) A gyakorlatnak a körülmények szerinti módosítását a városi tanács — és képviselő-testület, akkor a mikor azt jónak és szükségesnek látja: eszközölni jogosítva leendő. — Önként értetik, hogy ha a bormérési jog bármikor is törvényhozás útján megszüntetnék, kárpótlás mellett, a kárpótlási összeg a városi pénztárt illeti.

A határbeli hasznvételekhez számíttatik a vadászat és halászat joga is.

D) A vadászatot illetőleg többször tétetett intézkedés az iránt, hogy az engedély nélküli vadászat tiltva volt. — Miután azonban ezen nagy kiterjedésű határban azon tilalomnak fenntartására a szükséges felügyelet nem eszközölthetett, a következtetés az lett, hogy a rendszerető ember vagy engedélyt kért, vagy nem vadászott; ellenben a renddel nem gondolk, minden engedély nélkül vadásztak.

A halászat jelenleg csak a Tiszának azon részére nézve érdemel figyelmet, mely az Ohat nevű debreceni pusztá határát képezi. — Ezen halászat joga a pusztának oda dülő részével együtt haszonbérbe adótnak tekintetik.

A Hortobágyban való halászat, mióta a Tisza szabályozva van, csaknem egészen megszűnt.

Véleményünk szerint mind a vadászat, mind a halászat hasznvétele feletti intézkedés joga a városi tanács és képviselő-testület részére lenne fennhagyandó.

Ezek volnának azon elvek, melyek szerint mi, a határbeli közös hasznvételek arányosítását városunkban, közmegállapodás útján elintézendőnek véleményezzük.

Mint hogy azonban ezen arányosítás foganatba vétele folytán a határnak több mint 50,000 holdat tevő része, magánosok birtokába megy át, s így azon alap, melyen azideig a város hitele nyugodott — jelentékenyen megkevesbedik, a külső legelőnél pedig bizonyos tag földek melyek eddig a város közszükségeinek fedezéséül szolgáltak — a legelőnek kikerekítése tekintetéből ahhoz csatoltatnának, s így a közpénztárba jövedelmezni megszűnnének, a melynek a mátai kaszálló, a zámi határszél, a két Álomzug és a kadarecsparti földek; véleményünk szerint egyfelől az elvont jövedelem helyreállítása; másfelől a hitelnek szilárdon fenntartása tekintetéből azt hozza magával az igazság, hogy a hasznvételeknek egyesekre átruházása alkalmával, az azokon fekvő teher is az egyesekre menjen át. — Véleményünk tehát az, hogy a belső legelőnél minden osztályozott hold illetőségre egyszersmindenkorra 24 forint, a külső legelőnél minden kis marha illetőségre 2 forint teher szabassék; mely teher lefizetésére öt évi időköz tűzessék s addig míg ezen teher le nem tisztáztatik, senkinek illetősége nevére telekkönyvileg át ne iratassék. — Az ily módon be értendő összeg pedig egészen elkülönítve kezeltetvén, minden más szükségletek mellőzésével egyedül és kizárólag a város adóssági terheinek tisztázására fordíttassék.

Az ezen munkálatban lefektetett elvekből kifolyólag, ha ezen egyesítés úgy mint a városi közgyűlés által megállapított a belvárosi házbirtokosok által, vagy azon esetben, ha a szavazás válnék szükségessé, a belvárosi házbirtokosok oly többsége által, mely többség házutáni földjeinek kiterjedése, az összes házutáni földek kiterjedésének felét meghaladja — elfogadtatik, azon esetben, ennek foganatba vétele, egy a városi közgyűlésből e végett kinevezendő küldöttségre lenne bízandó, mely küldöttség — eljárásáról hiteles jegyzőkönyvet vezetvén azt a szükséges térképekkel és földkönyvekkel együtt a városi közgyűlés elé terjesztendi. — Ezen küldöttség eljárása ellen netalán felmerülő panaszok tárgyában felfolyamodás a városi közgyűléshez s tovább birtokon belől történhetik.

Kelt Debreczenben 1872. november hó 25-én tartott közgyűlésből.

Kiadta: **Karap Mór**, aljegyző.

Hogy hívják?

Véletlenül függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállíthatná! Talán a neve mellett osztálysorsjegy szám egy nagyobb nyertmértékű lesz kihúzva már a legközelebbi húzásokon. — Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő neve melletti számmal, mely **CSAKIS**

KISS KAROLY ES TARSAS

bankházában BUDAPEST, VI. Kossuth-Lajos-utca 13. kapható — mert

KISS SZERENCSEJE NAGY!

Adorján	72978	Benő	785	Elza	108111	Gusztáv	108700	József	106035	Lóránt	102166	Oktavius	102178	Szalvátor	8527
Adrián	106991	Bernát	108986	Emánuel	57507	Gyárás	29189	Judith	102213	Lothar	39599	Olga	60123	Szerafin	24785
Adrienne	3386	Berta	73243	Emil	102243	György	29739	Julia	91911	Lőrinc	21967	Olivér	90694	Szerénia	56099
Agátha	102693	Bertalan	102242	Emillia	82142	Györgyike	108417	Julina	39418	Lucia	8109	Olympia	21801	Szidónia	705985
Agnes	82109	Bertold	29443	Emma	107154	Győző	102260	Juliska	22224	Lucián	64585	Orbán	108459	Szigfried	108007
Agost	106066	Bertrem	108798	Emőd	82146	Gyula	27903	Jusztina	13855	Ludmilla	90657	Oszkár	90705	Szilárd	64584
Agoston	89943	Biri	57530	Erndre	101422	Gyuri	39487	Jutka	8221	Ludwig	64579	Othello	102292	Taksony	22237
Akos	94902	Blanka	102286	Erasmus	74	Géza	21981	Jahanna	41629	Lujza	2167	Othmár	108002	Tamás	70773
Aladár	5134	Bédog	672	Erna	102591	Gida	91941	Jolán	21821	Lukács	8346	Ottília	67640	Taszió	21274
Alajos	102557	Bogdán	101591	Ernesztin	26348	Gilbert	102586	Jónás	8253	Lukrécia	22289	Ottó	23115	Tekla	120558
Albán	568	Boldizsár	57512	Ernő	107157	Gizella	5203	Jonathán	102161	Magda	39745	Ottokár	108075	Teofi	139744
Albert	91695	Bonifác	106176	Ervin	29474	Guttfred	90763	Jordán	46949	Magdolna	108421	Ödön	22215	Tedodor	8730
Albin	91695	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Albrecht	742	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Alfred	106152	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Alfréd	94204	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Alice	93622	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Amália	102236	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Ambrus	72789	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Andor	108061	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
András	89942	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Angelika	10284	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Anna	670	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Antal	5147	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Anton	108056	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Anton	744	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Antonia	102214	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Araonka	56825	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arisztid	106169	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Armand	29829	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Armin	90745	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arnold	33821	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arón	22184	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arpad	8854	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arthur	108006	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Arzén	29150	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Attila	90752	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Augusta	108071	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Aurél	720	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Aurélia	8178	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Abel	43823	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Abrahám	22219	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Adam	99110	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Adél	102116	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Adolf	88086	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Euláz	91084	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Pálint	29384	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Paltazér	102828	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Bandi	91874	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158
Paula	108071	Borbála	36510	Erzsébet	102555	Guidó	27980	Józsa	59679	Malvin	21913	Órzi	21913	Tiedora	107158

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már
Háromszor a jutalmat **600.000** koronát **1.800.000**
és a nagy nyereményt **400.000** „ **400.000**

Összesen 4 sorsjegyre **2.200.000**
koronát vevőinknek kifizetni.

KISS KAROLY ES TARSAS

A XVI. sorsjáték első osztályának húzása már **NOV. 23. és 24-én lesz.**

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS.

KISS KAROLY ES TARSAS bankháza, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 13.

Sziveskedjék nekem a XVI. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet, hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyerményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát... k... f... (mellékelve bélyegekben küldöm. (egyidejűleg postautalványon küldöm. (kérem utánvételezni.)

(A meg nem felelő módot sziveskedjék áthuzni.)

Pontos cím: Név: Lak hely, utca, házszám: Utolsó posta, (megye).

Több ezer fél nyert a most lefolyt **KISS-nél** sorsjátékban nagyobb nyereményeket. Minden egyes húzás után közzétesszük a nagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint **vevőinknek** különösen kedvez a szerencse.

Kirérelje meg tehát szerencséséjét mindenki **Kiss bankházában, mert Kiss szerencsése Nagy!** a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye

Budapest, Kossuth-Lajos-u. 13. Flórküzet: Erzsébet-körtut 19. Váci-körtut 5. és József-körtut 78.

Az I. o. sorsjegyek árai:
Egy nyolcad 1 kor. 50. fill.
Egy negyed 3 kor.
Egy fél 6 kor.
Egy egész 12 kor.

En

ismerek egy bőrpoló szert, mely különösen miteszerek, hőségkiütések elmulasztására és kellemes arcszín elérésére alkalmas. Nincs jobb és hathatósabb gyógyszappan, mint a

BERGMANN-féle LILJOMTEJSZAPPAN

(védjegy: kéthegymászó)

Bergmann és Társa Teschen

Kapható darabonként 80 fillérért: Grósz Nagy Ferencz gyógyszerárában.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék **K. Impér**
„Répáti“ gyógysavanyvízét
Magyarország giesshüblije!!
Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindenkoros hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, kőszónyes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti“ gyógyvíz üveggel együtt 32 fillér
 üvegeket visszavesszük: 12 „
 1/2 lt. „Répáti“ gyógyvíz üveggel együtt 23 fillér
 üvegeket visszavesszük: 7 „

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1

Telefon 332.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszere gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: **J. Serravallo-nál**

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fillér.
 1 „ 4 „ 80 „

Globus
 tisztítókviver

ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
 VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
 ERŐS MAGYARORSZÁG ÉS MELLEKTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 12.
 TELEFON: 2-2. * Hírvényezés: ELKÁN NYEL.
 Szállítók: Hírvényezés: Portland és Roman
 cementek a jelenlegi áron az alábbiakban
 megadottak.
ÁPTÓRÉSTEREK
BETON-ÉPT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRÓ-ÁRÁRSOK
ÉPTÉSI ANYAG-KERESKEDE

Óriási szerencse Gaedickenél!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol Gaedicke egy vagy több főnyereményt nem fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602.000 koronát a 62551 számra,
háromszor a nagy főnyereményt 400.000 koronát a 11119 számra,
 400.000 „ „ 28916 „
 400.000 „ „ 33161 „

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000 20.000 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000 1 nyeremény a 400.000. 1 a 200.000 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb. stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolczad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.-	6.-	12.- korona,

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktervek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni

Gaedicke A. bankház Budapest, Kossuth-Lajos-u. 11. sz.
 Sorsjegyek kaphatók: Ifj. Gyürky Sándor, papirkereskedés,

Nagy S. Samu városház-épületben, Horovitz Zsigmond papirkereskedés, Fischer Czili dohány tőzsdéjében, Debrecen.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-3 napi befecskendéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül fehérség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerárban is kapható. Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

Mindenkinek saját érdeke, hogy e nagy drágasági viszonyok mellett

házi szükségletének

fedezésekor felkeresse

Molnár Jenő

Piac-utca 12. sz. a. létező (Stenberger-féle házban)

ujjonnan berendezett

fűszer és csemege üzletét, mert dacára e rossz viszonyoknak, ajánl:

- 1 kl. finom fehér cukrot . . . 38 kr.
- 1 „ háztartási kávét . . . 1.18 „
- 1 „ rizskását . . . . . 14 és felj.
- 1 „ szép mazsola szőlő . . . 35 kr.

kitűnő házi lekvárt, papirhéjú diót, mindenféle fűszereket és főzeleket, valódi császárolaj petroléumot és az itt felnem sorolt árukat is a legelőcsőbb árban.

kiváló tisztelettel

Molnár Jenő

Debrecen.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmú forrás ismert és használt 1856 óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengélkedőnek. Vérszegénység, Vérbetegségek, Malária és annak utókövetkezményeivel Bő-, Ideg- és Nőbetegségeknek és aasedowbetegségeknek stb. Kapható: minden gyógyszerárban.

A Magyar Fém- és Lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECENBEN,

Piac-utca. (Simonffy-utca sarkán.)

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárok, asztali és függő lámpákat valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszesz- és villany-csillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum „király-olaj“

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

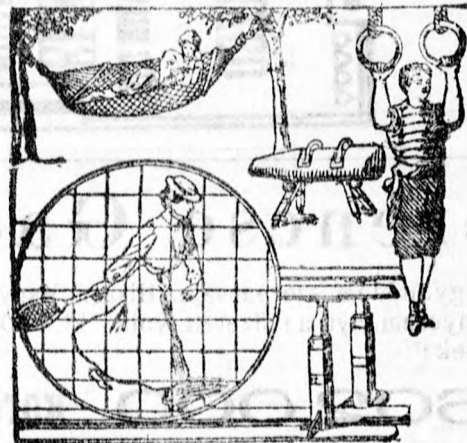
Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Legújabb találmány!

Szabadalmazott

Attila Szesz Izzófényégő

bármely lámpára alkalmazható.

Alapított 1878. Telefon 18-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

sorneszék, függőgy, kerítéskötő, tekejáték, szék, ponyva és felér kenderkötél legelőcsőbb megkapható beszerzési árral.

== Seffer Antal ==

sport-eszközök és kötélgyártó-lelő

BUDAPEST,

== IV., Károly-utca, boltos. 18. ==

(Közvetítői: Debrecenben a Főpiac-utca 12. sz. a. Molnár Jenő ur)

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Alapított 1882.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiállítás 1896. állami ezüst érem.

ARANY, EZÜST ÉKSZERÁRU GYÁRTÁS. — ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ VÉSNÖK

LŐFKOVITS ARTHUR Debrecen Főpiac

Magyarország legnagyobb, legobb hírnevű

óra, ékszer és ezüstáru üzlete.

Saját aranyműves, vésnöki és óraműhely, jól javítások, átalakítások, új munkák művésziesen, megbízhatóan és olcsón vitetnek ki. Nagyképes árjegyzék bárkinek díjtalanul küldetik. Bámulatos nagy választék a legszebb újdonságokban. Vidékre választék vagy utazó készséggel küldetik. Csakis solid, tartós és legfinomabb anyagból készült áruk!